

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnishtvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izhaja vsak dan sveder izvenrednih nedelje in praznike.

inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnishtvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
pol leta	15—
četrt leta	7-50
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnishtvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Državni zbor.

Sprememba ministrskih kompetenc. — Hrvaško - slovenski klub obstruira. — Politični položaj. — Parlamentarni program. — Poslovniška komedija. — Sejno poročilo.

Dunaj, 8. maja.

Zbornica je pričela današnje sejo mirno in tiho, kakor da se ni večeraj ničesar dogodilo. Prvo branje vladne predloge o spremembi kompetenc posameznih ministrstev pa je vendar vzbudilo več zanimanja, kakor se je pričakovalo. Vlada hoče predrugačiti delokrog ministrstva za javna dela, trgovskega in naučnega ministrstva. Dokler si politično blagopokojni dr. Gessmann ni bil izmil novega resorta »javnih del«, ki je bil vendar le zato, da je mogel zlesti krščansko - socialni kolovodja v ministrski frak, kompetenčna razdelitev posameznih ministrstev baš ni bila sporna, niti slaba. Ko se je ustanovilo novo ministrstvo, pravzaprav nikdo ni vedel, katere zadeve naj se mu podredijo. In tako je nastal prvi konglomerat najraznejših predmetov brez prave skupnosti — imenovan: resort javnih del. Zadeva tujskega prometa, montanične stvari, obrtno šolstvo itd. so prišle v novo Gessmannovo palačo, bile so nasilno odtrgane iz naravnih delokrogov, v katere so spadale. Sedaj hoče vlada to nevzdržljivo stanje izboljšati, toda na način, ki je bil danes pravilno označen kot krparija. Če že imamo ministrstvo javnih del, naj se mu prideli res vse tehnične agende: reforma pa ne more obstajati v tem, da se nekateri nedostaki nadomestijo z drugimi. Predloga hoče vzeti ministrstvu javnih del resort obrtnega šolstva ter ga izročiti trgovskemu ministrstvu, nekatere višje specialne obrtne šole pa podrediti naučnemu ministrstvu. Trgovsko ministrstvo naj bi v bodoče nadzorovalo obrtno didaktiko, trgovsko pa naj ostane pri naučnem resortu. Najvažnejša sprememba pa je pač ta, da hoče predloga podrediti vodostavne, zlasti takozvane vodocestne zadeve ministrstvu za javna dela, predvsem po želji Poljakov in Čehov.

Popolnoma nepričakovano se prvo branje danes ni moglo končati.

Kdor sodi parlamentarno taktiko po naukih naših klerikalcev, oziroma njihovega kluba v »Slovencu«, ta ne ugame, zakaj. Poslanec dr. Laginja, ki je dobil po naključju prav ugodno govorniško mesto, je pričel namreč z obstrukcionističnim govorom, katerega je danes prekinil, da ga v prihodnji seji nadaljuje.

Kako, ali nismo čitali, da so podobni poskusi šarlatanstvo, otročarija, liberalna neumnost? Ali ne vemo, da tisti, ki sedaj že obtežuje avstrijski parlament z rekriminacijami in pritožbami ter obstrukcionističnimi poskusi, uničuje velikopotezno neizrečeno fino akcijo gospoda dr. Šusteršiča, ruši simpatije avstrijske zbornice za hrvaško stvar in to samo brezvestno oškoduje? Smo li sanjali, ko smo čitali, da »Hrvaško-slovenski klub« ne more imeti nikakih stikov z brezvestneži, ki delujejo v nasprotju z edino zveličavnim rešilnim programom »Slovenca«? Dr. Laginja obstruira! Razlagati to dejstvo ter ga spraviti v sklad s taktičnim in politično - moralnim programom naše S. L. S., moramo prepustiti našim klerikalnim razlagateljem. Tudi drugo dejstvo, da zadržuje poslanec Dulbič v budgetnem odseku razprave z govorniško obstrukcijo in da je večeraj dr. Sesardič imel najboljšo voljo obstruirati pri poročilih legitimnega odseka . . .

Sicer pa je treba pripomniti, da da se je dr. Laginja lotil svoje naloge — slikati zbornici hrvaške razmere ter dokazati neustavnost in protizakonitost Cuvajevega režima — z njemu lastno temeljitostjo in oostrostjo.

Laginjev govor je prišel slučajno tudi časovno v pravem trenutku. Glasil se je kot nekaj odgovor na današnje izjave ogrskega ministrskega predsednika v budimpeštanskem parlamentu. Lukacs je precej ostro zavračal svoječasno izjavo grofa Stürgkha, ne le ostro, temveč tudi nekam ironično in pomilovalno. Glasilo se je, kakor da bi se ogrski ministrski predsednik nahajal prilično v oni situaciji, kakor grof Stürgkh, ko je govoril svoje močate besede.

Faktično se avstrijske politične razmere prav slabo razvijajo. Razpoloženje v parlamentu postaja vedno neveselejše in v parlamentarnih krogih se z vso gotovostjo trdi, da se zbornica v tem zasedanju ne loti niti ene večje naloge svojega

programa. Predvsem, da ni upati, da bi se izvedla brambna reforma. Vlada se bo morala tudi letos zadovoljiti z navadnim rekrutnim kontingentom.

Ta in pa proračunski provizorij ter končno uradniška pragmatika tvorijo vse, kar more zbornica rešiti do poletja. Začetkom julija prično baje velike počitnice in vse, kar je danes politično velikega in važnega, bo zopet odloženo na jesen.

Danes se je odigralo tudi drugo dejanje igre, ki se je večeraj pričela z blatom in beznico. Bilo je prav veselo. Enajst poslancev s 16 slučaji naj pride pred grajalne odseke. Posamezni oddelki, ki volijo člane grajalnega odseka, so bili mnenja, da zadostuje eden, drugi so jih hoteli 12. Po besedilu poslovnika je drugo naziranje nesporno pravilno, zadeva spada povrh edinele v avtonomno kompetenco zborničnih oddelkov in ne plenuma. Navzlic temu so hoteli danes Nemci potom zborničnega sklepa »zenostaviti« postopanje ter priznati kompetenco enega že konstituiranega grajalnega odseka za vse slučaje.

Razvila se je brezkončna poslovniška debata, ki pa je imela le rezultat, da je zadržala zborničnega predsednika, ki si ni upal reči ne »da«, ne »ne« — ter končno — sejo suspendiral, da pokliče svetega duha v obliki konference senijorov. Po dolgih posvetovanjih je obveljal socialno - demokratski nazor in predsednik je molče prezl stavljen nemoško - nacionalne predloge. Med oddelki pa se je po seji perfekcionar kompromis, ter so ti avtonomno sklenili, se zadovoljiti z enim grajalnim odsekom. »Spravna pogajanja«, ki so se tekom dne vršila, niso imela dosedaj nikakega rezultata, tako da je mogoče, da bo odsek v petkovi seji vendarle izrekel nad večerajšnjimi »zločinci« obsodbo.

Jutri ni plenarne seje, ter bodo ves dan zborovali odseki.

V naslednjem podajemo sejno poročilo:

Zbornica se je najprej bavila z vladno predlogo o spremembi delokroga nekaterih ministrstev. Govorili so različni poslanci in tudi ministrski predsednik. V to razpravo je posegel tudi

dr. Laginja,

ki je poudarjal, da je treba z imenovanjem kraljevskega komisarja Hrvaški storjeno krivico pri vsaki priliki spraviti na razgovor. Zastopniki Slovencev, Srbov in Hrvatov ne bodo nikoli sledili tistim, ki trde, da so javno življenje na Hrvaškem zadevajoča vprašanja strogo ogrska stvar. Rečeni zastopniki se čutijo solidarne s prebivalstvom Hrvaške in čutijo sistiranje ustave kot krivico. Zahvala bodi izrečena govornikom v avstrijski delegaciji, ki so se tako toplo zavzeli za hrvaško stvar in med katerimi so bili tudi zastopniki takih narodov, ki sicer v različnih vprašanjih ne soglašajo s Hrvati. Hrvaško vprašanje, jugoslovanski problem, to ni ne narodno, ne teritorialno vprašanje, marveč vitalno vprašanje za celo monarhijo. Popolnoma pravilno je rekel neki govornik v delegaciji, da bo habsburška monarhija morala vprašanje rešiti ali pa vsled njega propasti. Zvestobo Hrvatov v letu 1848. je cesar opetovano priznal. Če je ta zvestoba začela pešati, niso tega krivi Hrvatje. Grof Khuen se je v trenutku, ko se je začel majati njegov stol, maščeval na enem celem narodu, ker se ni mogel maščevati eni posamezni osebi. Kot vzrok ustanovitvi komisarijata je povedano v oficijoznem komuniqueju komisarja, da se je takomenovana koalicijska, ki stoji na stališču ogrsko - hrvaške nagodbe iz l. 1868., združila na skupno postopanje s stranko prava, ki te nagodbe ne priznava. Prizadevanje hrvaškega naroda po gospodarski in finančni neodvisnosti v okviru monarhije in v okviru skupnosti dežela ogrske krošne, se predstavlja v tem komuniqueju kot napad na temelje monarhije. Iz tega izhaja, da stremi ogrska vlada po gospodarskem in finančnem podjarmljenju Hrvaške. Jugovzhodno prebivalstvo monarhije je vsak trenutek pripravljeno, lotiti se z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago in z vsemi žrtvami, ki jih more stori, rešitve vitalnega vprašanja. V tem oziru ni nobenega razločka med Slovenci, Hrvati in Srbi; vsi hočejo, da se to vprašanje čim prej reši.

Dr. Laginja bo svoj govor v prihodnji seji nadaljeval.

Zbornica se je potem bavila z reformo hišno - najemniškega davka in je potratila mnogo časa z razpravljanjem o grajalnih odsekih.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 8. majnika.

V nadaljevanju večerajšnje seje otvoril župan ob 6. sejo občinskega sveta ter naznani, da je dobil od rodbine Gorupove izročeni 2000 kron za mestne uboge, za kar je izrekel rodbini zahvalo.

Nato poroča nadalje občinski svetnik Stembrov o poročilih stavbnega odseka.

Poroča o samostojnem predlogu občinskih svetnikov Rötthla in Smoleta glede delne regulacije Kolesijske ulice.

Predlog se sprejme v smislu predlagateljev in odseka.

Občinska svetnika Rötthl in Smoleta vložila samostojni predlog glede Karunove ulice. Zato je treba nakupiti 336 m². Treba je stopiti s posestniki v dogovor ter če se doseže primerna cena, izvede ta regulacija.

Isti poročevalec poroča o samostojnem predlogu Rötthla in Smoleta glede naprave brvi čez Gradaščico pri Zeljarska ulici. Ta brv bi bila 14 metrov dolga, ter bi stal most 1600 kron. Zato se naj napravi provizorično brv, ki bi stala samo 500 kron.

Občinski svetnik Smole je stalvil samostojni predlog glede pralnih stopnic ob Gradaščici. Predvsem naj se napravijo pralne stopnice na koncu Kopaljske ulice. Napravijo naj se pa še tudi druge stopnice. Občinski svetnik Novak se tudi zavzema za več pralnih stopnic. Porabi pa to priliko, da zahteva izpeljavo več jarkov v razne potoke in reke, tako jarek iz Male Čolnarske ulice v Mali graben, iz Velike čolnarske ulice v Ljubljano itd.

Župan obljubi, da bo dal tudi predlog obč. svetnika Novaka preskati. Nato je bil sprejet odsekov predlog.

Občinski svetnik Smole je vložil predlog glede trebljenja jarkov v Trnovskem predmestju. Poročevalec pravi, da je to bolj interna zadeva za regulacije Ljubljane, ter priporoča, da naj se z ozirom na to izdela načrt, kam naj se razne vode odteka.

Zopet se oglasi svetnik Novak, ter je zopet zadovoljen z odsekovim predlogom. Želi samo, da naj pride obenem tudi trebljenje levega jarka na Zeleni poti v pretres.

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Duroy je tolklo srce, in potisnil je svoje koleno malo naprej. Rahel pritisk mu je odgovoril. In tedaj je spoznal, da se njiju ljubezen obnavlja.

Kaj sta se razgovarjala potem? Ne dosti: a ustnice so jima podhrtevale vsakokrat, kadar sta se spogledala.

Mladi mož je hotel biti vendar ljubezniv s hčerko svojega ravnatelja, in jo je kedaj pa kedaj ogovoril. Odgovarjala mu je, kakor bi bila delala njena mati: nikoli ni bila v stiski za odgovor.

Vikontesa de Percemur, gospe Walterjevi na desni, se je košatila kakor princesa; in Duroy, ki jo je z velikim veseljem gledal, je prašal čisto natiho gospe de Marelle:

»Ali poznate drugo, tisto, ki se podpisuje »Rožnati domino?«

»O seveda: baronica de Livar!«

»Ali je tudi take baže?«

»Nak. Ampak tudi smešna. Velika trlica, šestdesetletna, s kupljenimi kitami, zobje — angleški čekani, dovtip iz restauracijske dobe, toaletna iz istega časa.«

»Kje so iztaknili ta literarna čuda?«

»Meščanski parveniji pobirajo vedno plemiške ostanke.«

»Drugega vzroka ni bilo?«

»Nobenega drugega.«

Potem se je vnel političen razgovor med ravnateljem, poslancema, Norbertom de Varenne in Jacquesom Rivalom; trajal je do deserta.

Ko so se vrnili v salon, se je Duroy zopet približal gospe de Marelle; globoko ji je pogledal v oči:

»Ali hočete, da vas nocoj sprejmem?«

»Ne.«

»Zakaj?«

»Zato ker gre vsakokrat, kadar tukaj diniram, gospod Laroche-Mathieu, ki je moj sosed, z menoj do vežnih vrat.«

»Kedaj bi vas lahko videl?«

»Pridite jutri, bova skupaj zajtrkovala.«

Ločila sta se brez vsake druge besede.

Duroy ni ostal dolgo, ker se mu je zdela zabava dolgočasna. Na stopnicah je došel Norberta de Varenne, ki se je bil tudi pravkar poslovil. Stari pesnik ga je prijel pod pazduho. Sedaj se mu ni bilo več bati njegovega tekovanja pri listu,

ker sta delovala na bistveno različnih poljih, in kazal je mlademu možu nasproti nekako očetovsko naklonjenost.

»Saj me nekaj časa pospremite, kaj ne?«

Duroy je odgovoril: »Z veseljem, mojster dragi.«

In zlagoma sta krenila po bulvarju Malesherbes.

Pariz je bil tisto noč skoraj zapuščen; bila je mrzla noč, ena tistih noči, ki bi dejal, da so širnejše od drugih, ko so zvezde bolj visoko, ko je zrak, kakor bi prinašal s svojimi ledenimi dihi nekaj, kar je prišlo še izza zvezd.

Moža nista prve trenutke ničesar govorila. Potem je Duroy spregovoril, da bi sploh kaj rekel:

»Ta gospod Laroche-Mathieu je videti zelo razumen in učen človek.«

Stari poet je zamomljal: »Se vam zdi?«

Madi mož je ostrmel, in po kratkem premolku: »Meni že; sploh pa ga štejejo med najzmožnejše može v zbornici.«

»Že mogoče. Med slepci kraljuje škilec. Vsi ti-le ljudje, poglejte, so poprečne glave, ker so se zarili s svojim duhom med dvoje zidov — med denar in politiko. — To so suhoparniki, s katerimi je nemogoče govoriti o čemerkoli, o čemerkoli, kar ljubimo mi. Um jim je zakopan, ali rajši zablacen, kakor Sēna v Asnièresu.«

O, kako težko je najti človeka s

širokimi mislimi, ob katerih čutite oni veliki dih daljav, ki ga sopete kraj morja. Nekaj takih sem poznal, pomrli so.«

Norbert de Varenne je govoril z jasnim, vendar nekoliko podmolklim glasom, ki bi bil vse bolj zvenel v nočni tišini, da se mu je dal čisto razprostrti. Bil je videti vznemirjen in otožen, kakoršni smo, kadar nam pade v srce ona tuboba, od katere nam duša trepeče, kakor zemlja pod zmrzljino.

Povzel je: »Kaj je naposled malo več ali malo manj duha, ko bo pa vendarle vsega konec!«

Utihnil je. Duroy, ki mu je bilo tisti večer dobro pri srcu, je nasmejhoma dejal: »Danes imate črne oči, dragi mojster.«

Pesnik je odgovoril: »Vedno jih imam, otrok moj, in še par let, pa jih boste imeli tudi vi. Življenje je pot na goro. Dokler hodimo navkreber, gledamo vrhunec in srečni smo; ko pa dospoš na vrh, zapaziš nenadoma pódolico in konec — smrt. Navkreber gre počasi, navzdol gre jadrno. V vaših letih je človek radosten. Nadeja se toliko reči, ki jih sicer nikdar ne doseže. V mojih ne pričakuje človek ničesar več . . . samo smrti.«

Duroy se je zasmejal: »Presneto, saj me kar zona po hrbtu zgriinja.«

Norbert de Varenne je povzel: »Ne, vi me nocoj ne razumete, toda spomnil se boste pozneje, kar vam pravim to uro.«

Dan pride, vidite, in marsikomu pride zgodaj tisti dan, ko nam ni do smeha, kakor pravimo, zakaj za vsem, kar gledaš, zapaziš smrt.

O, vi niti ne razumete te besede, smrt, vi ne. V vaših letih ne pomeni to ničesar. V mojih je to nekaj strašnega.

Da, kar naenkrat pa jo razumeš, sam ne več kako in zakaj, in potem spremeni vse v življenju svoje lice. Jaz jo čutim že petnajst let, kako me združuje, kakor da nosim v sebi žival, ki me gloje. Čutim jo po malem, mesec za mesecem; grudi me kakor hišo, ki se ruši. Prebrazila me je tako, da se več ne spoznam. Ničesar mene prejšnjega ni več v meni, tistega iskrenega, svežega, krepkega fanta, kakršen sem bil s tridesetimi leti. Videl sem, kako mi beli črne lase, in s kakšno premišljeno in zlobno počasnostjo! Vzela mi je napeto kožo, mišice, zobe, vse moje nekdanje telo, in pustila mi je zgolj to obupano dušo, ki mi jo tudi skoro ugrabi.

Da, zmrvila me je, ciganka, polagoma in strahovito je izvršila, minuto za minuto, počasno razdejanje mojega bitja. In sedaj čutim svoje umiranje v vsem, kar delam. S slehernim korakom se ji bližam, vsak moj pregib, vsak dih pospešuje nje zlohotno početje. Dihajš, spiš, piješ je, delaš, sanjaš — in v vsem svojem dejanju in nehanju umiraš. In sploh življenje — je umiranje?«

(Dalje prihodnja.)

Poročevalec poroča nato o samostojnem predlogu občinskega svetnika Smoleta glede regulacije Jeranove ulice. Regulacije se ni mogoče izpeljati, ker je zlasti pri mitnici velik ovinek in bi bilo tudi treba razširiti ulico, zaradi česar je treba stopiti z odnotnimi posestniki najprej v pogajanja. Svetnik Novak se zopet pridruži odsekovemu predlogu in želi, da se regulacija izvrši, kakor hitro mogoče, kar je vendar samo ob sebi umevno.

Poročevalec občinski svetnik Stembov poroča na to o predlogu glede dohodov k regulirani Ljubljani in k Grubarjevemu kanalu. Nadalje o prošnji za napravu pralnice in dohodov k Grubarjevemu kanalu in istotako stopnic k Grubarjevemu kanalu ob stiku Streliške ulice in Gruberjeve ceste.

Ta stvar se je že v zadnji seji temeljito razjasnila, zaradi česar ne preostaja odseku drugega, kakor da spominja na to svoječasno razpravo ter predlaga, da se naroči županu, da izroči to zadevo komisiji za osuševanje barja.

Napaka je bila napravljena že tedaj, ko so delali načrt za Gruberjev prekop, in če ne bo mogoče od pomoči tej zahtevi drugače, bo treba napraviti lesene stopnice do vode.

Občinski svetnik Stefe se zavzema istotako za napravu stopnic, ter pravi, da se je že pokazalo, kako potrebne so te stopnice pri oni nesreči, ki se je zgodila v Grubarjevem kanalu. Že novembra meseca lanskega leta je bila vložena tozadevna prošnja na magistrat (takrat je bil še Laschan). Pridre zopet nazaj na stopnice v strugi Gradaščice, ki so bile kratko prej v pretresu. Pravi nadalje, če ni stopnic do vode, da se človek ne čuti tako varnega. Če kdo pade po oni strmimi v Gradaščico se napol ubije, napol utone. Tako nesreča se je že zgodila. Zato naj se napravi vsaj ograja, da ne bo mogoče pasti pasantom v vodo.

Na to se bavi občinski svetnik Stefe s straniščem ob Grubarjevem kanalu, in s cesto, ki jo ravno sedaj zidajo. Pravi, da bo šel čez to cesto največji tovorni promet in da je cesta preozka, ter da bi se danes dobil svet še poceni. Občinski svetnik Rahovec se bavi tudi s tem vprašanjem, zlasti z odkupom Orlove šupe.

Odgovarja na to občinski svetnik Likozar, ter opozarja na to, da je glede stopnic v Grubarjevem kanalu storilo že Sentiakobsko napredno politično društvo toliko korakov, da o tej zadevi ni mogoče več bolj jasno izpregovoriti. — Še ko je bil komisar na magistratu so bile vložene za pralnice in stopnice tozadevne prošnje, ki jih je komisar oddal deželni vladi. Društvo je dobilo že meseca oktobra obvestilo, da komisija ne more ničesar storiti, ker te naprave niso v proračunu. Najbrže bo prišlo do tega, da bo moral mestni magistrat napraviti vse ono, kar se je zamudilo takrat, ko je bil čas.

Treba je konstatirati, da ni mestna občina kriva, če se zgodi kak nesreča, ker v kritičnem času občinski zastopniki niso bili v tej zbornici.

Na to govori občinski svetnik Ložar o napravi nove ceste ob Grubarjevem kanalu. Pravi, da je govoril z mestnim inženirjem Prelovškom, ki je potrdil, da se je treba vedno boriti z denarnimi težavami, vsled česar je bilo umestno, da se je mestna občina odločila za ta projekt. Odklanja pa za svojo osebo od-

govornost za napravu te ceste. Občinskemu svetniku Kosu se zdi potrebno, da se spominja prejšnjega občinskega sveta, ter koncem svoje kratkega govora priporoča, da naj se napravijo tudi v regulirani Ljubljani pralnice in stopnice.

Občinski svetnik Likozar poudari, da bo tedaj, ko pride do končne ureditve tega vprašanja prišlo tudi na vrsto vprašanje pralnic in stopnic v Grubarjevem kanalu. Priznava, da bi bil odkup Orlove šupe umesten, kompetentna pa je v tem vprašanju komisija za osuševanje barja.

Župan opozori govornike, da je v razpravi zadeva stopnic in pralnic v Grubarjevem kanalu. Kljub temu ni zabranil debate o drugih v zvezi stojičih zadevah. Občinski svetnik Kos je napadal prejšnji občinski svet, kar je zelo neokusno. Merodajna je bila vedno deželna komisija, ki se bavi s tem vprašanjem in ki ima svoje tehnike. Ravno ti tehniki pa so mnenja, da so stopnice v kvar, zaradi tega, ker se porodi skušnjava, ki privede več ljudi v nesrečo. Kar se tiče pranja, je komisija mnenja, da to ni več dopustno, kakor hitro je izvedena regulacija. Če bosta izgotovljeni obe zatvornici in če bosta obe zaprti po 3 tedne, bo voda stala ves ta čas. Pranja tedaj že iz sanitarnih ozirov ni priporočati. Seveda bo treba potem preskrbeti za nekaki surogat. Pripoznat je pa je treba, da se zgodi največ nesreč med pericami. Zato čisto lahko prepustimo to vprašanje onim faktorjem, ki so pravzaprav edino merodajni. Tudi drevedo bo treba napraviti, toda sedaj, ko vozijo tam še kamenje, seveda o tem še ne more biti govora. Treba je počakati, da bodo dela izvršena, potem bo dobil tudi olepševalni odsek svoje delo. Kar se pa tiče Grubarjeve ceste sem občinskemu svetu predložil načrte. Takrat se nobeden tudi iz častite manjšine ni oglasil k besedi, da je preozka. Stara cesta je bila široka 56 m, sedaj bo cesta široka 7 m in tudi Halkov načrt ne vsebuje drugačnega projekta kakor 7metersko cesto. Poleg tega pa moram še omeniti, da se cesta kljub temu še lahko razširi in sicer s tem, da se napravijo hodniki. Če pa razširimo cesto danes na 10 m, stane to kakih 30—40 tisoč kron.

Glede razširjave ceste pri Orlovi šupi moram pripomniti, da je treba počakati ugodnega časa, ker sedaj ni mogoče kupiti tega sveta, ker je tam 5 ali 6 lastnikov, od katerih so nekateri solastniki, kolikor vem menda v Egiptu.

Nato je bil sprejet odsek predlog.

Poročila policijskega odseka.

Za policijski odsek je poročal nato občinski svetnik dr. Pipenbacher o poročilu gasilnega in reševalnega društva o delovanju v prvem četrtletju leta 1912. Poročilo se vzame z odobravanjem na znanje. Obč. svetnik dr. Zajec se pridružuje temu predlogu ter opozarja, da je rešilni voz za to tu, da odvažajo težko bolne z doma v bolnišnico. Pravi nadalje, da je slišal za slučaj, da je zahteval magistrat za prevoz bolnika z Viča v bolnišnico 20 K. Dr. Zajec se nato takoj popravi, da nikakor ne misli, da bi bila za to postopanje, kaka posamezna oseba odgovorna, marveč da je bil to vse sistem na magistratu. Zato zahteva, da bi dobili v gotovih uradih navodila, da

ne izdajajo na svojo pest naredbe. Stefe: Župan naj poseže med magistratne urade, da preneha Cuvajzem. (Ogorčenje.) Dr. Zajec nadaljuje, da v zadnjem času ni bilo opaziti v Ljubljani takega postopanja. (Priznanje, ki bi si ga bil lahko prihranil.) K besedi se je oglasil občinski svetnik G. U. pl. Trnkoczy, ki je razmotrival stališče delavcev pri bolniških blagajnah. Župan razjasni, da je rešilni voz mestna last in pred vsem namenjen za občinski okoliš. V mestu izvršuje rešilna postaja svoje posle brezplačno, kakor je to vsakemu znano, če pa vporablja kaka druga občina rešilni voz, se računa. Tako je prišel pod njegovim županovanjem rešilni voz tudi v Kranj in se je računalo za to 18 K. Nikakor pa ne gre, da bi tuje občine zahtevale ljubljanski rešilni voz brezplačno. Kljub temu izjavlja župan, da mestni magistrat, dokler je on župan, ni zahteval nikdar večje odškodnine, kakor je bilo neobhodno potrebno. Župan se spominja nato slučaja, ko je bil rešilni voz poklican na Jezico. Zahtevalo se je samo 4 krone, kar gotovo ni pretirana cena. Priznava, da sem bil mnenja, da dobi te zneske reševalno društvo, ne pa občina. Dal pa se bom o tem popolnoma informirati. Dr. Zajec priznava, da to ni res, kar je prej govoril, namreč da je dobil 20 K za prepeljane bolnika z Viča v bolnišnico — tobačno tovarno. — Kljub temu bi bilo umestno, da rešilni voz prihaja tudi v okoliške občine. Podžupan dr. Triller: »Če je prost!« Dr. Zajec: Gre mi tu zato, da so bili računski previsoki. Župan: Čuden je vaš nastop g. dr. Zajec, da hočete izrabljati rešilni voz, da bi natrosili svojim ljudem peska v oči. Podžupan dr. Triller: Dobro bi bilo, če bi ravnali tako vsi svetniki. Župan: Občina tudi od tega ne bi imela nobenega dobička. Poročevalec občinski svetnik dr. Pipenbacher poroča nato o prizivu gospoda Jaklja glede predpisa pasjega davka. Priziv se zavrne. Samostojni predlog občinskih svetnikov Rötthla in Smoleta glede dobave ledu na Kernu se odloži, kot posnejša točka.

Pasji brod.

Občinska svetnika Rötthl in Smoleta sta vložila samostojen predlog glede prepovedi glede kopanja na Pasjem brodu.

Občinski svetnik Smole je utemeljil ta predlog iz higieničnega in npravnostnega stališča. Umazana voda teče skozi mestno kopalnico Kozlezi in v npravnostnem oziru je ta prostor danes za prosto kopel popolnoma neprimerno, ker je drevje in grmičevje na bregu Gradaščice posekano, ter vidijo prebivalci sednih hiš do tega kopalnišča. Treba je tedaj stopiti z vojaško oblastjo v dogovor, da se napravi drugo kopalnišče s čimer je spojeno tudi to, da se preloži prosto kopalnišče na drug kraj.

K temu predlogu je govoril tudi občinski svetnik Novak, ki nasvetuje prostor ob Malem grabnu.

Občinski svetnik Kristan se zavzema za to, da se nudi pomoč onim slojem, ki so po takem ukrepu glede Pasjega broda najbolj prizadeti, ter zahteva, da se pripravi primeren

prostor drugod, kjer bi se ravno ti sloji v poletnem času lahko kopali.

Poročevalec dr. Pipenbacher soglaša z nasvetom občinskega svetnika Kristana, ter predlaga, da naj se obenem v vprašanju glede kopanja vojaštva uredi tudi ta zadeva. Sprejeto.

Policijska stražnica na Dolenjski cesti po predlogu obč. svet. Stefe se ne ustanovi in sicer, zaradi tega, ker ni gotovo, da obdrži mestna občina policijo v svojih rokah. Zaradi tega ne gre, da bi si mesto nalagalo še večje izdatke ter investiralo za stražnico in druge potreščine mnogo denarja.

Občinski svetnik Stefe je mnenja, da so stroški za državno policijo še premajhni, zato je tudi treba, da se napravi stražnica tudi na Dolenjski cesti. Sicer je prepričan, da bo c. kr. policija bolj uspešno skrbela za mir in red, kakor mestna policija, zlasti zato ker je danes treba imenovati tri policijske uradnike.

Župan si prepoveduje take napade na mestno policijo, glede imenovanja pa naznani, da se izvrši imenovanje teh uradnikov v tajni seji.

Oglasilo se kot govornik občinski svetnik Likozar. Dolenjska cesta je ena najbolj mirnih v Ljubljani, če je kak pijanec koga napadel, to še ni dokaz, da bi bila »Dolenjska cesta« nevarna. Devet let že stanujem v tem okraju in še nikdar do slej še nisem doživel slučaja, da bi me bil kdo napadel. Je sicer neki slaboumni človek, ki je nekega dne popoldne napadel pasanta, za njega pač ni cela občina odgovorna. Nikakor pa ni opravičeno, da se proglašajo celi okraj zaradi tega kot zločinski, ter da proglašajo, da žive v njem sami roparji. Če bi bilo povsod drugod tako mirno, kakor na Dolenjski cesti, bi sploh policije treba ne bilo.

Stefe: Jaz te stražnice nisem sklenil. (Krohot pri večini!)

Stefe: Kar sem govoril, sem govoril samo na željo nekaterih odnotnih prebivalcev. Prepričan sem sicer, da župan ne napada.

Dr. Triller:

Čudno, da je o tem prepričan. — Zaradi par ljudi, ki niso popolnoma tihi po noči vendar ne boste vendar zahtevali stražnice.

Stefe: Mi smo za red!

Župan: Mi tudi nismo za pretep. Konstatiram pa, da je v neposredni bližini stražnica in če bi se bile res zgodile tako velike stvari na Dolenjski cesti, bi moral vedeti za to. Do sedaj nisem dobil takega poročila.

Likozar: Stefe hoče samo diskreditirati Dolenjsko cesto, ker se je zgodil na Rudniku napad. To je jasno tudi, ker sobotni »Slovenec« govori o škandalih, ki se gode po tej cesti.

Poročevalec dr. Pipenbacher: Nevredno se mi zdi odgovarjati na neposredno okusne napade Stefeta.

Župan: Pokličem vas k redu, ker ne trpim, da bi se žaili kak občinski svetnik. Ne odgovarjam na žalitve, ki jih je izrekel obč. svetnik Stefe, pač pa reagiram na napade na kumunalno policijo. Priznati je treba, da naša mestna policija ni nič slabša, kakor bi bila državna policija. Treba se nam je ozreti samo na Dunaj in Trst. Klici: Če se bo izvršilo?

Stefe: Skrajni čas, da se izvrši. Župan zvoni.

Dr. Zajec: Saj mi nimamo besede!

Župan: Vi vedno motite.

Dr. Zajec ugovarja, zadnji čas je pravi, da je rekel Stefe, da pride državna policija v boljše roke.

Župan: Naravnost otročje je, kako se obnašate! Mogoče je znano nekaterim občinskim svetnikom, da je izdelal? Lautar spomenico, da naj se razširi mestna policija. Sedaj ni mogoče ukreniti ničesar, ker policija lahko pride v državno oskrbo, ter bi stražniki, ki bi jih na novo nastavilo mesto, obviseli mestni občini.

Dr. Zajec: Vi ne morete resnice slišati!

Podžupan dr. Triller: To je že skrajno nedostojno, kako se vi vedete!

(Konec prihodnjik.)

Klerikalna blamaža — Cuvajzem — klerikalno hinavstvo.

Koncem snočne seje občinskega sveta sta vložila občinska svetnika dr. Zajec in Stefe nujni predlog, da naj občinski svet sklene izraziti Hrvatoma simpatije v njih težkem boju proti nasilju madžarske oligarhije.

Občinski svetnik dr. Zajec utemeljuje nujnost predloga, ter pravi, da je nujnost utemeljena že vsled dejstva, da ne bo mogoče občinskega sveta samo za to zadevo sklicati prej, kakor prihodnji mesec. Kar se dogaja na Hrvaškem je naravnost zločin. Poslali so na Hrvaško takozvano kraljevega komisarja Cuvaja, ter sespindirali nastavo! Odmevi teh razmer na Hrvaškem se bodo čutili tudi v tostranski polovici. Najbolj prizadeti na tem smo mi Jugoslavo. Slovenci in Hrvati se čutimo kot en narod. Veže nas skupni jezik, v katerem tvorijo Slovenci in Hrvati samo dve narečji. Moč Jugoslavo. nov pa pomeni obenem tudi moč države. Ko so se v parlamentu strnili vsi narodi, da protestirajo proti nasilju na Hrvaškem in ker se je čutila celo avstrijska vlada prisiljena, da protestira proti temu nasilju ter je prišla zadeva tudi v delegacijah na razgovor, je treba, da tudi ljubljanska mestna občina izraža svoje simpatije bratskemu hrvaškemu narodu.

Župan da nujnost predloga na glasovanje. Nujnost je bila z vsemi glasovi izzvemši Nemcev sprejeta.

Podžupan dr. Triller.

Nato se oglasil k besedi podžupan dr. Triller.

Parlamentarična navada je, da se take izjave, ki naj tvorijo manifestacijo kake zbornice prinesejo pred zborovalce samo dogovorno z vsemi strankami. Obžalujem, da predlagatelj nista čutila potrebe stopiti v dogovor s strankami, ki so zastopane v občinskem svetu. Jasno je, da goji tudi narodno - napredna stranka do Hrvatov najmanj prav enake simpatije, kakor S. L. S. Kljub temu pa ostane postopanje občinskih svetnikov te stranke sumljivo. Ker pa sta vložila dva obč. svetnika, pripadnika S. L. S. nujni predlog v tej zadevi, mora tudi narodno - napredna delegacija označiti svoje stališče.

Znano je, da je hotela dati narodno - napredna stranka duška svojemu ogorčenju skupno z jugoslovanskimi socijalnimi demokrati proti nasilstvu na Hrvaškem, in javnem shodu, ki pa je bil prepovedan. Narodno - napredni stranki je bilo tedaj

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Sedmi del.

(Dalje.)

»Enostavno, je ponosno vzkliknil kardinal in iz njegovih oči se je zaiskril plamen bojevitosti. »Nobene trenotka ne smemo zamuditi. Tvoj sin mora iti takoj v vojno. Razvijmo bandero cerkve.«

»Ali smo pa dovolj močni? Naše številno je majhno in v nje se hitro ohladi. Pobožnosti Balduinov ne poznajo ljudje nič več.«

»Znano je vaši svetosti,« je dejal kardinal, »da sta samo dve gesli v stanu navdušiti velike množice za vojno — svoboda in vera. Če vera ne zadostuje, je treba porabiti nevredne besede: Gor s cerkvenim banderom in dol s tirani. Obljubili bomo za vse enakoveljavne postavne in svobodno vladno in z božjo pomočjo se bo vsled te obljube naša sila bolj množila, kakor pa Montrealova, v katero vabijo ljudi sklicem: »plača in plen.«

»Giles Alborno,« je dejal papež s poudarkom in prevzet kardinalovega duha »jaz vam popolnoma zapam. Zdat ste desna roka sv. cerkve — morda postanete njena glava. Le predobro čutim, da nisem vreden papeške časti. Moj naslednik mora popraviti, kar je zagrešila moja nepopolnost.«

Čisto nič ni pokazalo vprašujočim pogledom papeža, kak vtisk so napravile njegove besede na častilakomnega kardinala. Ta je globoko nagnil svojo ponosno glavo in je rekel:

»Naj da nebo, da bi Inocencij VI. še dolgo živel, da bi cerkev pripeljal do slave. Gilesu Alborno, ki je manj duhovnik in bolj vojak, je hrup vojaškega tabora in rezgovanje bojne konja edino, kar ga je kdaj mikalo. Ali je vaša svetost svojemu služabniku vse povedala...«

»Ne,« ga je prekinil papež. »Dobil sem še drugo, ravno tako nesrečno novico. Ta Ivan di Vico — kuga naj ga vzame — ta izobčeni lopov, ki se še vedno imenuje rimskega prefekta, je nesrečno mesto tako napolnil s svojimi ljudmi, da bomo v kratkem še sedež apostola izgubili. Rim, kjer je dolgo vladala anarhija, se menda zdaj očitno punta. Pleme-nitaši, ti Belialovi sinovi, so zopet enkrat ponižani, to je res, a — kako? Neki Barancelli, nov demagog, najdrznejši in najbolj krvoločni med vsemi, ki jim je kdaj zlodej pomagal, je od ljudstva dobil oblast in jo porablja, da ljudstvo kolje in se papežu roga. Ljudstvo ima dovolj hudodelstev tega človeka, ki ga niti talenti ne odlikujejo in kriči noč in dan po Rienziju, nekdanjem tribunov.«

»Ha,« je vzkliknil kardinal, »to-rej so v Rimu pozabili na Rienzijeve napake in so zanj navdušeni tako, kakor po vsi drugi Italiji?«
»Zal, da je tako!«

»Dobro je tako! Mislim sem na to! Rienzi naj me spremi v vojno...«

»Sin moj — ta puntar, ta krivo-verec...«

»Postane vsled odveze vaše svetosti miren podani! in pravoveren katoličan,« je rekel Alborno.

»Ljudje so v naših očeh dobri ali slabi, kakor se dajo pač porabljati za naše namene. Kaj je vredna krepost, če nam nič ne koristi; kaj je na zločinu, če je le nam v korist. Cerkvena armada pojde v vojsko proti tiranom in obeta vsem papeškim mestom, da dobe zopet svoje ljudske ustave. Ali ne uvidi vaša svetost, da bi osvobojenje Rienzija, tega ljudskega ljubljence, povsod pozdravili kot dokaz vaše odkritosrčnosti? Ali ne uvidi vaša svetost, da rabimo velikega demagoga Rienzija, da zatamimo ž njim malega demagoga Barancellija? Rimljane moramo zopet pridobiti. Če bodo slišali, da je Rienzi v našem taboru, bo vse polno ljudi zapustilo tirana in prihitelo k nam in — verujte mi — o Barancelliju ne bomo ničesar več slišali.«

»Vi ste vedno ostroumni,« je rekel papež zamišljen. »Res, tega človeka bi mogli rabiti — a previdni moramo biti. Bojim se nlegovega uma —«

»Zato ga je treba z nami sprizniti; če ga osvobodimo, mora postati naš. Moje izkušnje me uče: če kakega demagoga ne moreš zadaviti s postavo, zaduši ga s častmi. Ljudski tribun ne sme več ostati.

Dajte mu patricijski naslov senatorja, potem bo le papežev pooblaščenec.«

»Premislil bom to, sin moj... tvoji nasveti mi ugajajo, a bojim se jih. A Rienzijeva stvar se naj vsaj preišče... a če bo spoznan za krivo-veren...«

»Ga proglasite za svetnika — to je moje skromno mnenje.«

Papež je za trenotek nagubančil čelo, a ta napor je bil zanj pretežak in zasmajal se je na glas.

»Idi, moj sin,« je rekel in prijazno pogladil kardinalovo rumeno lice. »Idi — kaj bi rekel svet, če bi te slišal?«

»Da imam Giles Alborno dosti vere, za spoznanje, da je država cerkev, a ne preveč, da bi pozabil, da je cerkev — država.«

S temi besedami je bil pogovor končan. Papež je še tisti večer ukazal, da je Rienziju dovoliti zahtevano preiskavo. —

IV.

Gospa in paž.

Tri ure je še manjkalo do polnoči, ko se je Alborno zopet začutil kot ljubimec in je gospe Cesarini poslal naslednje pisemce:

»Vaša povelja so izpolnjena. Rienzi bo zasiljen o svoji veri. Dobro bi bilo, če bi se ga na to pripravilo. Morda soglaša z vašimi name-ni, o katerih sem tako nepopolno poučen, da vas jetnik spozna za to, kar ste v resnici — za tisto, ki mu je izposlovala to milost. Lejte, kako

brezpogojno zna plemenito srce zau-pati drugemu srcu. Po izročitelju tega pisma vam pošiljam ukaz, vsled katerega dobi vaš sluga vstop v jetnikov zapor. Če je vaša volja, obvestite jetnika, kako se je obrnila njegova usoda. Ah, madama, naj bi bila sreča meni ravno tako naklonjena — vaša usta bodo izrekla mojo sodbo.«

Končavi to pismo, je poklical Alborno svojega zaupnega slugo, nekega španskega plemiča, ki ga pa njegovo plemstvo ni oviralo, da bi ne izpolnjeval kaj različnih kardinalovih naročil.

»Alvarez,« je dejal kardinal, »to pismo naj nese kdo drugi gospe Cesarini, ker ti nisi znan v njeni hiši. Pojdi v državno jetnišnico; to pismo na poveljnika ti odpre vrata. Pazi, kdo bo obiskal Rienzija. Izvedi njegovo ime, vprašaj ga, od kod da je. Bodi drzen, Alvarez. Poskusi do-gnati, kakaj se gospa Cesarini za jetnika tako zanima. Vse, kar se tiče nje, njenega rodu, njenega imetja, njenih razmer mi bo dobro došlo. Ali me razumeš? Dobro! Še nekaj: od mene nimaš nobenega naročila in nisi z menoj v nobeni zvezi. Reci, da si jetniški uradnik ali papežev uradnik, kakor hočeš. Daj mi molek, užgi svečo pred razpelom, deni ono raskavo srajco pod orožje. Izgleda naj, kakor da sem srajco skrili. Reci Gomezu, naj pusti dominikanskega pridigarja v sobo.«

(Dalje prihodnjik.)

onemogočeno izraziti svoje simpatije hrvaškemu narodu. Zadeva pa je prišla tudi pred avstrijski parlament ter je ta svojo nalogo zelo častno rešil.

Obzaluje pa, da hrvaški bori- telji v avstrijskem parlamentu pri enem delu poslancev niso našli one odločne podpore, katero je zaslužila njih sveta stvar. Tudi del slovenskega časopisja se je poslavil na to stališče. Celo velike stranke, ki niso slovenske so z občudovanjem zrle na boj, ki ga bojujejo Hrvati za svoje pravice.

Zato tudi predlagam dodatni predlog, ki se glasi:

Obenem obzaluje občinski svet ljubljanski, da hrvaški poslanci v dunajskem državnem zboru v tem vitalnem boju pri enem delu slovenske državnozbornske delegacije niso našli one odločne in brezpogojne podpore, katere edina bi bila odgovarjala iskrenim simpatijam in solidarnosti slovenskega naroda do bratskega hrvaškega naroda.

Istotako obsoja občinski svet ljubljanski neiskreno in deloma naravnost neslovensko pisavo izvestnega dela slovenskega časopisja v tej zadevi.

Oglasi se k besedi zastopnik nemške delegacije P a m m e r, ki izraža dvom, da bi bil občinski svet kompetenten sklepati take izjave, ter naznanja, da se nemška delegacija pri tem predlogu glasovanja vzdržuje.

Nato govori obč. svetnik zastopnik soc. dem. stranke K r i s t a n. Konstatira, da ima občinski svet ravnostako, kakor vsaka druga javna korporacija pravico sklepati take izjave. Najbolj pa koristimo svojim bratom, če nastopamo solidarno.

Prepričan sem, da način, kako so vložili predlagatelji svoj nujni predlog, ni bil lep. Morali bi pomisliti, da so simpatije za zatirani hrvaški narod tudi na drugi strani najmanj enako močne, kakor pri stranki predlagateljev.

V takih vprašanih ne kaže delati

politike kupčevalske konkurence. Gledati je na mogočnost izjave, ki edina zaleže, toda stranka, kateri pripadajo predlagatelji ni vedno odkritosrčna in njene ljubezenske izjave ni sprejemati vedno tako, kakor so bile izgovorjene.

Različni so nazori o lopovščini. Kar vidimo na Hrvaškem je zakonolomstvo in vsako zakonolomstvo je lopovščina. Lopovščina je v vsakem slučaju teptanje zapečatenih objub. Stojim na stališču, da morajo take objube držati. Zato bom glasoval tudi jaz za predlog.

Posebne razloge pa imamo mi Slovenci, da označimo svoje stališče napram Cuvajizmu. Kar se je sedaj zgodilo na Hrvaškem, je stvar, ki bi se v gotovem slučaju zgodila tudi pri nas. Poskusi so se delali. Zakonolomstvo, absolutizem, košček ali veliko, to je samo kvantitativno razmerje, kvantitativno pa je vse enako. Iz tega razloga moramo protestirati, proti vsakemu, tudi najmanjšemu zakonolomstvu na Hrvaškem.

Te razmere onkraj Sotle niso šele od danes. Dolgo so se pripravljale. Začele so z onim zloglasnim procesom, ki je hotel vtisniti hrvaškemu narodu pečat veleizdajstva, onemu narodu, ki je toliko trpel za našo državo, in ki o kaki veleizdaji niti pojma ni imel. To ominozni proces je diskreditiral našo celo državo pred vso kulturno javnostjo. Takrat so hoteli umetno vsvariti temelji, na katerem so pozneje zidali naprej. Veleizdajniški proces je bil samo prva stopnja in kar se godi sedaj, je njegova posledica. Že z veleizdajniškim procesom je bil zamišljen Cuvajizem in sedanje nasilstvo je samo kronanje tega dela. Takemu terorizmu nasproti ni mogoče nastopati s slabotnimi izjavami marveč samo s primerno silo. Hrvati naj spoznajo moč demokratične organizacije.

Občinski svetnik Š t e f e je mnenja, da je dodatni predlog podžupana dr. Trillerja bolj zasebna izjava. Predlog, ki sta ga vložila z dr. Zajcem je bil sestavljen tako, da bi se za njega združile vse stranke. Občinski svetnik Š t e f e pravi nadalje, da se ni spuščal v kritiko postopanja raznih hrvaških strank.

Podžupan dr. Triller. V tem slovesnem momentu, kakor ga zahteva taka velevažna izjava, bi ne bilo prišlo do nesoglasja, če bi predlagatelj ne bila na tako neobjaven način spravila svoj predlog pred občinski svet. Brezdvomno je dejstvo, da je storila delegacija S. L. S. ta korak samo zato, da bi v gotovi javnosti nelojalno izkoriščala to svoje postopanje.

Dr. Zajec: Tega nam ne morete zameriti.

Vrši se nato glasovanje. Sprejet je bil predlog dr. Zajca in Š t e f e t a z vsemi glasovi, razen glasov Nemcev. Podžupan dr. Trillerjev dodatni predlog je bil sprejet z glasovi narodno - naprednih občinskih svetnikov.

Razveljavljena zaplemba.

Dne 5. pr. m. državni pravdnik- štvo zaplenilo naš list radi uvodnika »Absolutizem na Hrvaškem«, v katerem smo kritikovali imenovanje bana Cuvaja za kraljevskega komisarja.

Državni pravdnik je članek zagregel, češ, da vsebuje hudodelstvo razžaljenja veličanstva.

Proti tej konfiskaciji je vložil odgovorni urednik ugovor. Na ta ugovor se je vršila dne 23. aprila obravnava pred tukajšnjim deželnim kot tiskovnim sodiščem. Senatu je predsedoval nadsvetnik V e d e r n j a k, votanta sta bila svetnika P o t r a t o in R a v n i k a r, zapisnikar pa avskultant dr. K a v č i č. Državno pravdnikštvo je zastopal sam državni pravdnik pl. L u s c h a n. Takoj začetkoma obravnave je državni pravdnik predlagal, naj se z ozirom na to, da se bo razpravljalo o hudodelstvu razžaljenja veličanstva, javnost izključi. Senat je temu predlogu ugodil.

Nato so se prečitati na zaplembo se nanašajoči spisi, na kar je dobil besedo državni pravdnik L u s c h a n, da utemelji zaplemba.

Uvodoma svojih razmotrivanj je izjavil, da lojalno priznava, da pisec zaplenjenega članka čisto gotovo ni imel namena s svojo kritiko žaliti vladarjeve osebe, marveč je hotel zadeti samo ogrskega ministrskega predsednika K h u e n a.

Toda vkljub temu vsebuje članek zločin po § 63. k. z.

Dejansko je imenoval bana C u v a j a za kraljevskega komisarja vladar sam.

Res je sicer, da je to storil samo na predlog ministrskega predsednika K h u e n a, toda to na stvari ne spreminja ničesar. Avstrija je ustavna država in v ustavnih državah je ena izmed temeljnih zakonov določba, da nosijo za vladarske čine popolno odgovornost ministri. Toda ta odgovornost ni absolutna, marveč se nanaša samo na parlament in druge zakonodajalne zastope.

Če se torej kritizira kakšen vladarjev ukrep, če tudi nosi le-ta ministrov kontrasignacijo, se kritizira vladarja samega, kar pa je nedopustno, ne pa dotičnega ministra.

Sicer pa se da na podlagi »Slov. Naroda« samega dokazati, da je v inkrimirani kritiki zadeta vzvišena oseba vladarjeva. V ponedeljek 22. t. m. je namreč »Slov. Narod« priobčil to-le brzojavno vest z Dunaja: »Sonn- und Montagszeitung«, v katero vlada rada spravlja svoje vesti, pravi, da je Lukacs sicer osebno za odpravo izjemnega stanja na Hrvaškem, da pa vztraja cesar na svojem prvotnem sklepu.

S to vestjo se torej priznava, da izvira imenovanje kraljevskega komisarja na Hrvaškem osebni inicijativi vladarjevi.

Če se potemtakem kritizira to imenovanje, se ta kritika nanaša na vladarjevo osebo samo in to tvori zločin razžaljenja veličanstva po § 63. k. z. Zaplemba je bila torej upravičena, zato naj sodišče ugovor proti ti zaplembi zavrne.

Odgovorni urednik P u s t o s l e m š e k je reagiral na izvajanja državnega pravdnika med drugim takole:

G. drž. pravdnik je priznal, da je Avstrija ustavna država, priznal je tudi, da je ena izmed ustavnih točk določba, da so za vladarske čine odgovorni ministri. S tem je izrekel a, in logično bi bilo, da bi rekel tudi b, to je, da bi izjavil, da se kritike teh vladarskih činov v ustavnih državah nikoli ne morejo nanašati na vladarja samega, marveč samo na njegove odgovorne ministre. Drž. pravdnik je torej pravzaprav govoril v prilog ugovoru proti konfiskaciji in že njegova izvajanja bi morala sodišču zadostovati, da bi zaplemba razveljavila.

Sicer pa naj sodi človek z objektivnega ali subjektivnega stališča, vsakdo mora priznati, da ne vsebuje inkrimirana stavka ničesar, kar bi se dalo subsumirati pod § 63. k. z. in kvalificirati kot zločin hudodelstva razžaljenja veličanstva.

G. drž. pravdnik sam priznava, da živimo v ustavni državi, kjer nosijo popolno odgovornost za vse vladarjeve ukrepe ministri, ki morajo vsako vladarjevo odločbo v znak svoje odgovornosti kontrasignirati.

Zato je za uvedbo komisarijata odgovoren samo ogrski ministrski predsednik K h u e n, ki je dotični kraljevski reskript tudi kontrasigniral. Če smo torej naglašali, da je »kraljevski komisar imenovan protipostavno«, je to očitanje letelo samo na odgovornega ministra in se vsled tega tudi ni moglo tikati vzvišene osebe vladarjeve.

S tem je tudi stvari odzvet dejanski stan § 63. in že na podlagi tega bi lahko zahtevali, da se ugovoru ugodil.

Istega mnenja kakor pisec zaplenjenega članka »Absolutizem na Hrvaškem« so bili malodane vsi avstrijski listi. Dunajska »Die Zeit« je

označila imenovanje kraljevskega komisarja na Hrvaškem kot »Rechtsentziehung« in »Unterdrückungspolitik«, velekonvativna korespondenca »Die Information« je krstila z »zakonolomstvom«. »Arbeiter-Zeitung« pa je pisala naravnost: »... Die Agrarer Lumperei ist aus zwei Gründen so himmelschreiend. Erstens ist sie der nackte, unverhüllte Gesetzbruch. Die Einrichtung des königlichen Kommissärs ist der kroatischen Verfassung ebenso fremd wie etwa der österreichischen. Die Ernennung jenes Lumpen, der bisher Banus war, zum königlichen Kommissär, der machen darf, was er will, ist durch kein Gesetz gedeckt, ist einfach die Verkündung der Gesetzlosigkeit.«

V tem smislu so pisali malodane vsi avstrijski listi, a niti eden izmed njih ni bil zaplenjen.

Pri nas pa je bila — nota bene radi hudodelstva razžaljenja veličanstva — zaplenjena nedolžna konstatacija:

Kraljevski komisar je imenovan protipostavno. Ni ga zakona, ki bi dovoljeval imenovati kraljevskega komisarja.

Zdi se torej, da so v Ljubljani v veljavi drugi zakoni, kakor na Dunaju, v Pragi, Gradcu in drugodi.

Sicer pa bomo trditev, da ga ni zakona, ki bi dovoljeval imenovati kraljevskega komisarja, z zakonikom v roki tudi dokazali.

Zakonski člen II. iz l. 1867. o uzakonjenju kraljevske prisrge, sankcioniran za Hrvaško dne 10. decembra 1868. jamči Hrvaški v § 1. ustavo, ki se v § 5. s kraljevsko besedo zagotavlja ne samo Ogrski, marveč tudi Hrvaški. V kraljevski zaprisegi stoji:

»Mi Franjo Josip I. zaklinjemo se živim Bogom, da čemo Ugarske i posestrimih joj krajevina prava, ustav, zakonitu neodvisnost nepovrijedeno im sačuvati.«

Temeljni zakon za Hrvaško je ogrsko-hrvaška nagodba iz l. 1868. To je razvidno iz § 70. te nagodbe, ki določa izrečno: »Iza kako bude na zročna nagodba postigla prejšniju sankciju, imade se ona kao zajednički temeljni zakon uvrstiti u posebne zakonike kraljevine Ugarske i krajevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije.«

V tem temeljnem zakonu se glasi § 2., odstavek 2. takole:

»Izvornik krunibene zavjernice ima se uz magjarki sastavak i jezikom hrvatskim sastaviti... i u njemu cjelokupnost i zemaljski ustav kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije.«

Ustavnost je torej Hrvaški zajamčena s kraljevo zakletvijo in z državnim temeljnim zakonom. Ako se torej ustava suspendira je to kršenje državnega temeljnega zakona.

Sicer pa tudi Institucije kraljevskega komisarja državni temeljni zakon za Hrvaško, to je nagodba, ne pozna.

§ 50. nagodbe pravi, da je na čelu hrvaške avtonomne vlade »ban, koji je odgovoren saboru.«

§ 3. avtonomnega zakona iz leta 1869. o ustrojstvu hrvaške vlade določa, da izvršuje eksekutivno kralj »potem odgovorne zemaliske vlade«, kateri stoji na čelu po § 5. istega zakona ban, ki je po § 9. »odgovoran saboru zemaljskomu za ustavnost i zakonitost vladarskih akta.«

V § 1. zakona z dne 10. januarja 1874. o odgovornosti bana pa se naravnost določa posebno sodišče, ki naj sodi bana »za svaki njegov čin ili propust, kojim hotimice bude teško povrijeden temeljni zakon državni, imajući valjanost za kraljevino Hrvatsku i Slavoniju.«

V nobenem izmed hrvaških temeljnih zakonov od kraljeve zakletve l. 1868. pa do zakona o odgovornosti banovi l. 1874. ni torej niti besede o kraljevem komisariju, nasprotno, povsod se govori samo o ustavi in ustavnosti. Jasno je torej, da komisarijat v hrvaških zakonih ni utemeljen, zato se tudi lahko upravičeno trdi, da ni »zakona, ki bi dovoljeval imenovati kraljevskega komisarja.«

Sodišče je ugovoru odgovornega urednika ugodilo in razveljavilo zaplemba. Proti tej razsodbi se je pritožil državni pravdnik vitez L u s c h a n na graško nadsodišče. To pa je s sklepom z dne 1. maja t. l. šte. D 109/112 pritožbo zavrnilo ter v celem obsezu potrdilo razsodbo ljubljanskega sodišča.

Afera je torej končala z blamažno pregorečega državnega pravdnika, ki bo vrhu tega moral poravnati še škodo, povzročeno »Narodni tiskarni« vsled zaplembe.

Italijansko - turška vojna.

Na otoku Rodos.

»Corriere della sera« poroča iz Aten: Potniki in moštvo parnika »Romani« grške paroplovne družbe Panthaleone, ki je priplul v Atene,

pripovedujejo, da so videli s parnika, ki je odplul od Rodosa v soboto ob petih zjutraj, 18 italijanskih vojnih ladij pred parnikom. Ena vojna ladja je bila zasidrana pri Torandi. Italijanski torpedni čoln »Karabiniere« se je približal parniku in ga ni pustil naprej pluti. Parnik »Romani« je moral pluti proti Simi. Proti večeru ga je došla neka vojna ladja, ki se je udeležila bombardiranja. Italijanske vojne ladje so ob dveh popoldne začele skoraj obenem obstreljevati utrbe na otoku Rodos. Ko je smel parnik pozneje naprej pluti ter se je približal obali, so videli, da so bili carinski urad, vojašnice in druga poslopja v bližini vasi Baldriand razdejani. Turške čete so se umaknile v notranji del otoka. Parnik »Romani« je pri otoku Ikaria zopet ustavila vojna ladja »Amalfi«. Na otoku Ikaria je bila velika panika. Na Samosu se je turško vojaštvo umaknilo v gorovje. V Cabinno je bila panika še večja, ko so se bližali Italijani. Iz Smyrne poročajo, da je parnik »Montana« videl parnik »Texas«, predno se je ta potopil. Angleškemu konzulu so sporočili, da se parnik »Texas« ni potopil vsled eksplozivne morske mine, temveč vsled strela.

Turški listi poročajo, da se je ponesrečil načrt Italijanov, obkoliti mesto Rodos in prisiliti garnizijo, da se poda. Turško vojaštvo se je umaknilo v varne pozicije. Vojni minister izjavlja, da bodo turške čete neprenehoma nadlegovale Italijane. Major Abdullah, poveljnik na otoku Rodos, je izvršen častnik, ki ima tudi same izbrane častnike ob svoji strani. Italijani so baje na otoku Rodos doživeli velik poraz. Minister za poštni in brzojavni promet je privatno sporočil brzojavko smyrnskega valija, ki poroča, da so se morali Italijani na otoku Rodos umakniti in da so Turki ujeli tisoč italijanskih vojakov. Govori se tudi, da so imeli Italijani mnogo mrtvih. V istem smislu je poročal tudi guverner otoka Rodos. Vendar pa ta vest še ni uradno potrjena.

Stajersko.

Volitve župana v občini Celjska okolica bo v nedeljo 19. t. m. ob 8. zjutraj v občinski pisarni. Kakor poroča »Deutsche Wacht«, se napredni in klerikalni slovenski občinski odborniki doslej še niso mogli sporazumeti glede skupnega županskega kandidata.

Iz Rač. (Nemškonoacionalna nesramnost.) V naši, skozinsko slovenski vasi priredi nekaj privandranih Nemcev v zvezi s par domačimi nemškutarji v nedeljo, dne 12. maja pri krčmarju P e h a r j u šulferajnsko veselico! In sicer zato, da bi se »budila nemška narodna zavest v ogroženih (!!) Račah! Prireditelj te veselice je popolnoma slovenski občini ni nič drugega, ko narodnostna razdražbarija. Prireditelji bi radi privabili v vas mariborske izzivače, da bi dražili mirno slovensko prebivalstvo. Pozivamo mariborsko okrajno glavarstvo, da veselico prepove — ker drugače se utegnejo primeriti neljube stvari.

Iz Celja. Člani slovenskega gledališča v Ljubljani pod vodstvom g. H. Nu č i č a, so priredili pod okriljem našega dramatičnega društva v veliki dvorani »Narodnega doma« tri predstave, ki so moralno veliko bolj uspele ko materialno. Obisk namreč ni bil najboljši, zlasti v soboto, ko se je uprizorila Halbejeva drama »Reka«, je bila dvorana malodane čisto prazna. V nedeljo je bila na vrsti Molnarjeva komedija »Gardist« in v torkel Funtkova drama »Tekma«. Za to slovensko noviteto je bilo veliko zanimanja in rečemo lahko, ne da bi se spuščali v posameznosti, da je dosegla od vseh treh uprizoritev največji uspeh. Hvaležni smo Ljubljancanom — če se še te igralce sme imenovati Ljubljancani, ker so bodja že malodane vsi sklenili pogodbe z zagrebškimi, tržaškimi in celo celovškimi gledališčem, in sicer zaradi razmer na ljubljanskem deželnem gledališču — za tri lepe umetniške večere, ki so nad vse častno zaključili letošnjo gledališko sezono v Celju.

Varnostne razmere v Mariboru. Cimdalje, tim slabše! Kadar bremo, da se je kje v tržaškem starem mestu napadlo tega ali onega in ga pri tem oropalo ali pa telesno poškodovalo, se nam zdi čudno. Saj pridejo taki pripetljaji na rovaš varnostnim odredbam, ki so ali premajhne ali pa prepovršne. A to, kar se sedaj dogaja malo da ne vsak dan v Mariboru, je vendar škandal prve vrste. Že pred nekaj dnevi smo pisali o nekem poboju v t. zv. starem parku, ki se je zgodil v noči od 1. maja. Pa kakor rečeno, to se je zgodilo v noči in na prostoru, ki je vsled svoje nevarnosti znan po vsem mestu in se ga vsakdo rad daleč izogne. Če le more. Vendar, v zadnjem času niso le odjudeni kraji postali skrajno nevarni, marveč celo še ulice mesta sa-

mega, ceste, ki so ob vsaki uri dneva na gosto obljudene. Že mesece sem prihaja na imenovane prostore družal, obstoječa iz pet do osem barab, pravi izrodki, ki si preganja čas s tem, da suje občinstvo in ga zasramuje. Bog varuj, da si le drzneš črhiniti na kaj takega besedo! Kar na mah si stopen kot slama. Še huje je pa na cestah, ki vedo v okolico. Pri belem dnevu sta napadla v nedeljo popoldne dva klateža petnajstletnega dekleta, ki je bilo za par minut samo, ker so se odstranili starši v bližnjo hišo po neko obitelj, da bi šli na izprehod v Kamnico. Le z največjim naporom se ju je ubranila, vendar pa sta ji odvzela dežnik. In ponoči v mestu! Če bi hotel človek napisati vse slučaje nesramnih nadlegovanj, ki so jim izpostavljene ženske, stare in mlade, grde in lepe, bi komaj dohajal. In kolikokrat se ti zgodi, da najdeš v noči domu gredeč, to ali ono. Zakaj pišemo te vrste? Ker ima naša mestna uprava vedno dovolj denarja k razmetavanju za nepotrebno, nikdar pa ne za to, kar ji je pred nosom, za kar bi morala skrbeti v prvi vrsti, za varnost meščanov, sicer bodo morali v doglednem času razni pasantje rabiti orožje. S policijo samo ni nič, ker je le v redkih običajih pravočasno na mestu, kar koncema niti ni čudno, saj ima posamezen stražnik dodeljen rajon, ki ima po 2500 in 3000 prebivalcev. Še o Kral - Lavalovi aferi. Že zadnjič smo poročali o znani aferi Kral - Laval, ki sta v zadnjem času dala našim Nemcem toliko povoda za jezo in skrbi. K tej aferi še pripomnimo, da se je zastopnik tožitelja v obravnavi dne 30. aprila t. l. branil zahtevi po izročitvi zapisnika lanskega nemško - nacionalnega »Wahlausschussa«. Ta zapisnik in oni od »Arbeitschutzta« je zahteval Laval pri omenjeni razpravi motivacijo, da bi mogel dokazati svojo nedolžnost v dejanju, katerega ga dolži sedaj Kral. Odvetnik dr. Possek je bil proti temu predlogu, češ, da »Wahlausschuss« ni »iuridica« oseba. Gotovo pa ga je strah pred objavljenjem političnih pikantnosti v teh zapisnikih.

»Poplavljenje z dunajskimi otroci.« Nedavno tega smo pisali, kako pišejo dopisniki radikalno nemške »Marb. Zeit.« o naseljevanju nemških sirot z Dunaja ob jezikovni meji na Stajerskem. Sedaj pa se je oglašil še klerikalni graški »Sonntagsbote«. Pod zaglavjem »Poplavljenje z dunajskimi otroci« piše »Sonntagsbote« proti naseljevanju dunajskih mestnih otrok na deželi, češ, da kmečko nemško prebivalstvo to deco odločno odklanja. Gotove šulferajnske poneumnevalnice ob meji imajo namreč leto za letom manj otrok; domačega nemškutarskega naraščaja je pre malo, slovenski starši prihajajo počasi do spoznanja, da so nemške šole za slovensko deco le škoda in poguba — in svet bi videl, da šulferajn stavi po slovenskih krajih šole le v politične, ponemčevalne namene. Marsikateri nemški brat bi se morda prepričal, da je navedel z darovi za šulferajn le dobičarskim hujskačem na Sp. Stajerskem. Da se pride vsem tem nevarnostim v okom, je začel šulferajn v družbi s čedno Südmárko naseljevati nemške sirote z Dunaja ob jezikovni meji, da bi se polnile nemške šole. Ljudje, ki vzamejo tako deco v oskrbo, store to le iz dobičarije; nemški kmetje jih ne marajo, nemška gospoda odklanja, ostanejo torej edinole zgubljene slovenske janičarske duše, ko za par prajzevskih grošev pobirajo dunajske otroke na hrano, »oskrbo« in »vzgojo«. Deci sami se store iz prav malo kulturnih, temveč edinole političnih razlogov največja krivica, za cele kraje in okraje se importira novih postopačev in revežev. O tem delu šulferajnovem in »Südmárkinem« bi se pač moralo enkrat spregovoriti tudi v parlamentu, že zaradi širše javnosti, ki naj sliši, kaka sredstva so že dobra našim Nemcem v njihovem »obrambnem« boju.

Drobne novice. V Konjicah je nanovo nastavljen pri okrajnem glavarstvu za gozdarskega nadzornika Gvidon Dolinger. Kot Nemec se bo ta mož seveda sijajno razumel s kmeti in bo zategadelj lahko izvrstno in v splošni blagor opravil svojo službo. — V Sle m e n u nad Mariborom so pri občinskih volitvah, kakor piše »M. Z.«, zmagali nemškutarji. Med 9 občinskimi odborniki sta le dva zavedna Slovenci. Za župana je izvoljen nemškutar Santl. — Iz Maribora. Tukajšnji šulferajnski podružnici prirediti v nedeljo, dne 19. maja na Glavnem trgu tombolo. Ali se je bo udeležilo tudi toliko Slovencev, ko cvetličnega dneva? Upamo, da drž. posl. dr. Verstovšek ne bude kupil toliko kart za tombolo, kolikor je kupil margerit. — Iz Maribora. Na deželni sadje- in vinorejski šoli se vrši od 10. do 15. junija poletni tečaj za vino- in sadjerejo. — Iz Maribora. Zapri so tu hlapca Janeza Pravidča od Sv. Lovrenca v Slov.

gorical zaradi zločina po § 129 1 b. — Iz Maribora. Okrožno sodišče je obsodilo 26letnega trgovca Fr. Povodna iz Mariburga zaradi krive na 14 dni strogega zapor. — V Slov. Bistrici se je poročil gospod Franc Rakuš, sodnijski uradnik v Gornjem gradu, z gospodično Faniko Kac. — Pri Novi cerkvi se je opekel vsled nepaznosti starejših do smrti triletne fantke Anton Zdolšek. — V Ptujju so zadnje nedeljo zaključili letošnje šolsko leto na obrtnadaljalni šoli. Šolo je obiskovalo 188 vajencev — gotovo skoro samih Slovencev.

Koroško.

Narodna Čitalnica v Celovcu. V nedeljo 12. majnika t. l. gostuje na našem odru »Dramatično društvo« iz Maribora s predstavo znamenite zgodovinske slike »V znamenju križa«. Da je igra res nekaj posebnega, je dokaz ta, da se je šestkrat igrala po vseh večjih odrih. V Mariboru samem se je igrala štirikrat pred popolnoma razprodano hišo. Ker spremlja igro in petje orkester »Glasbenega društva v Mariboru«, se nam obeta res nekaj izrednega. Pričakujemo in trdno smo prepričani, da hočejo koroški Slovenci od blizu in daleč izkazati svojo hvaležnost neumornemu in poštvovalnemu »Dramatičnemu društvu v Mariboru« s tem, da zasedejo dvorano v hotelu Trabesinger v Celovcu do zadnjega koticčka. Ker priredi »Glasbeno društvo« po predstavi še ljudski koncert pri pogrnjenih mizah, se obeta vsakemu dvojni užitek. Posetnike predstave, zlasti zunanje, prosimo, da si pravočasno naroče vstopnice, kajti pri velikem obisku, ki se pričakuje, ne moremo jamčiti, da dobe vstopnico na dan predstave pri blagajni. Predprodaja vstopnic je v uredništvu »Mira«, Celovec, Pauličeva ulica 7. Na naročila brez denarja se ne moremo ozirati. Začetek predstave točno ob 4. uri popoldan. Vstopnina k predstavi: lože I. reda 3 K, II. reda 2 K, sedeži I.—III. vrste po 2 K 50 v, IV.—VI. vrste po 2 K, VII.—IX. vrste po 1 K 50 v, ostale vrste po 1 K, stojišča 60 v, za vojaške 40 v.

Navaren ogenj v Beljaku. Snocih okoli 10. je izbruhnil ogenj v dveh gospodarskih poslopih v predmestju beljaškem v ulici Tratten. Ker sta bili obe poslopji napolnjeni z zalogo raznih živil se je ogenj silno hitro razširil. Na lice mesta je prišlo več požarnih bramb, katerim se je posrečilo ogenj omejiti. Nevarnost je bila velika, da se ogenj razširi in ogroženo bi bilo v tem slučaju celo mesto. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša čez 6000 K, kako je ogenj nastal ni znano.

Samomor v tovarni. V torek popoldne so našli v nekem oddelku tobačne tovarne v Celovcu obešenega delavca Ivana Lustra. Za vzrok samomora navajajo neozdravljivo bolezen.

Primorsko.

Avtomobilska nesreča. Na cesti blizu Opčine se je vnel med vožnjo avtomobil tovarnarja Fassla, ki se je udeležil tekme v Opatiji. Avtomobil je popolnoma zgorel. Fassel in njegovi tovariši so se pravočasno rešili.

Neredna obrt. Na cesti Barriera vecchia je že dalj časa deloval neki zavod, ki je dajal posojila na razne zastavljane listke. Delal je zavod baje prav imenitne kupčije in zrl glasom svojih bilanc v najlepšo sijajno prihodnost. Toda zavist bržkotte je gnala nekatero, da so ovadili imenitelja tega zavoda državnemu pravdniku, češ, da se ta zavod peča tudi z drugimi, večših nečednimi stvarmi. Namestništvo je vsled raznih takih ovadb odredilo, da se ta zavod zapre in se knjige izroče oblastem v revizijo.

Kriza na puljskem tramvaju. Včeraj sta priredila grof Schönfeld in baron Gorizzuti konferenco, katere so se udeležili zastopniki odpuščenih voznikov in sprevodnikov puljskega tramvaja in zastopniki družbe. Zastopniki uslužbencev so zahtevali, da vsprejme družba vse odslovljene delavce brez posledic zopet v službo. To pa je družba odločno zavrnila. Vprašanje torej še ni rešeno in se še ne ve kakšne posledice bo imela ta afera.

Dnevne vesti.

+ Hrvaško vprašanje v ljubljanskem občinskem svetu. Deželni odbornik dr. Zajec in Ivan Štefe, ki v občinskem svetu vestno skrbita za to, da se nobena zadeva ne more razpravljati mirno, dostojno in stvarno, sta včeraj hotela izvršiti poseben trik. Tožijo se jima po komisarijatu v Ljubljani in zato sta utihotala v sejo — kakor se nam zagotav-

lja, celo za hrbtom svojih somišljenikov! — nujni predlog, naj občinski svet izreče svoje samoposebi umevne simpatije hrvaškemu narodu od njegovem boju zoper madžarsko nasilstvo. Najprimitivnejša parlamentarna dostojnost zahteva, da se take manifestacije, ako naj dosežejo nameravani efekt, izvrše vedno le po soglasnem dogovoru vseh strank, prihajajočih v poštev in zato je bilo utihotaljenje takega predloga, podpisanega zgolj po dveh bojnih petelinih opozicije, že na sebi netaktičnost prve vrste. Popolnoma jasno pa se kaže tudi tendenca predloga Zajec-Štefetovega, če se pomisli, da je bila deželna vlada prepovedala javen manifestacijski shod v prilogi Hrvačtom in da narodno-napredna večina v našem občinskem svetu deželni in pač tudi centralni vladi ni bogve kako pri srcu Sapienti sat! — Šlo je torej zgolj za to, da se spravi to večino v zadrego in da se s pobijanjem hrvaškega komisarijata zopet doseže ali pa vsaj pospeši ljubljanski komisarijat, ki se je bil klerikalni stranki toli omilil, da ga je s Peganovo pritožbo žalostnega spomina za najmanj pol leta podaljšala. Tako izgleda torej klerikalna ljubezen za ustavno svobodo. Če se potem še pomisli, da postopanje klerikalnega deželne odbora živo spominja na — Cuvaja, potem se ne more tajiti, da je bil ravno deželni odbornik dr. Zajec izmed zadnjih poklican, da manifestuje zoper ustavo — in zakonolomnost na Hrvaškem. Prav zadnji pa urednik onega »Slovenca«, ki je s podlim denunciranjem hrvaškega dijaštva o priliki izleta v Belgrad in s perfidnim podtikanjem izdajalskega postopanja delegata Pejachevičeva celemu narodu hrvaškemu dokazal, kako reelno je klerikalno ogorčenje nad nečuvnim zatiranjem bratskega naroda onstran Kolpe. — Spričo temu položaju nihče ne sme v zlo šteti narodno-napredni večini občinskega sveta, ako je skrbela za rezkim, toda stvarno povsem opravičenim dodatnim predlogom podžupana dr. Trillerja zato, da se zrcali iz manifestacijskega sklepa vsa, za klerikalno stranko malo laskava historična resnica. Ipsi fecistis! — Zajec-Štefetov bluff se je tedaj radikalno izjalovil in ako je nad tem trpela stvar sama, tega hrvaška in objektivna slovenska javnost gotovo ne bo pisala na rovaš narodno-napredne stranke.

+ Po delegacijskem zasedanju, tako je naslovil »Slovenec« poseben članek, ki v njem v zvezde kuje mo dro in za Hrvate »silno uspešno« postopanje delegata dr. Šusteršiča. Pri tem pa ni mogel kaj, da se ne bi obregnol ob ljubljanskega poslanca dr. Ravniharja, češ, da je prav hrvaška kampanja tako v drž. zboru, kakor v delegacijah dokazala veliko »osamelost« ljubljanskega poslanca v drž. zboru. Da pokažemo, kaka je ta osamelost, naj le na kratko ponovimo vse ono, ker smo še bili poročali v našem listu v tem pogledu. Spominjamo, da je ravno dr. Ravnihar imel v Češkem klubu referat o hrvaških razmerah in da se je po tem referatu sklenilo, naj v imenu vse češke delegacije, koje član je tudi dr. Ravnihar, govori načelnik enotnega češkega kluba dr. Fiedler. Češki klub je dalje sklenil, naj še posebej imenom Češkega kluba v debati o ministrom odgovoru govori član Češkega kluba dr. Ravnihar. Dr. Ravnihar se je tudi oglašil k besedi, žal pa vsled sklepa klubovih načelnikov ni prišel več do besede, ker se je debata zaključila tikoma pred njim. — V delegacijah je potem govoril o hrvaških razmerah predsednik Češkega kluba dr. Kramar. Kako more po vsem tem »Slovenec« še govoriti o »osamelosti« ljubljanskega poslanca, je naravno neumevno, ako bi ne bilo pozorno, kaj s takim pisarsenjem nameravajo vse časti vredni tovariši v Kopitarjevi ulici. V tem smo si pa menda pač edini, da je vse drugega pomena, ako v tako resni zadevi kakor je bila hrvaška debata, nastopijo kot govorniki načelnik Češkega enotnega kluba dr. Fiedler in predsednik Češkega kluba dr. Kramar, kakor pa če govori kak član »Slovenskega kluba«, in naj si bo to tudi sam dr. Šusteršič.

+ Sami sebe obsojajo! V večrajšnji občinski seji sta klerikalna Dioskura Štefe in Zajec, kakor poročamo na drugem mestu, zopet izzvala škandale, kakršnih še pač do sedaj ni poznala naša občinska zbornica. Ne prihaja nam na misel, da bi izrekli o nastopu Štefetovem in Zajčevem sodbo, ki bi jo zaslužila, omejujemo se na to, da vporabimo večerajšnji »Slovenec« članek »Ton v parlamentu« ter ga — mutatis mutandis — zapišemo klerikalni stranki, zlasti pa Štefetu in Zajcu v album. Evo odlomek iz tega članka: »Klerikalna stranka pač živi v tem, da ima v človeški družbi edinele ona bodočnost, da zraven nje nobeno drugo kulturno in politično naziranje ni upravičeno in da je za to nekak zločin, če se druge stranke njenim pretenzijam ustavljajo. Po-

misliiti je tudi treba, da nje agitatorični vpliv na maso večidel sloni na sugestiji o njeni nepremagljivi moči, o čisti »zmagoslavljalni potli«, o kateri klerikalno časopisje ne naha pisati... Treba pa je pribiti, da je škandal provocirala klerikalna stranka, ki sicer velik govori o veljavi občinske zbornice in njenih velikih nalogah, pa ne kaže toliko samopremagovanja, da bi brzdale svoje Jakobinske instinkte, ki so pač najboljše sredstvo, da se občinska zbornica diskreditira in njeno delo zavira. Ali bo to klerikalni stranki sami koristilo ali škodovalo, bo bodočnost pokazala.« Tako obsoja sam »Slovenec« postopanje svoje stranke in svojih somišljenikov Štefeta in Zajca v občinskem svetu.

+ Kje je doma avstrijski patriotizem? Ni še dolgo tega ko so v prijateljski družbi s »Slovencem« najrazličnejši nemški listi dan za dnevom denuncirali napredne Slovence kot jugoslovanske iredentiste, dasi niso imeli v to niti najmanjšega dokaza, ker ga enostavno niso mogli imeti. Pa to jih ni malo ni motilo, saj so se ravnali po načelu »Calumniam audacter, semper aliquid haeret«. Mi smo že takrat naglašali, da imajo Nemci najmanj vzroka, komurkoli očitati neloyalnost in nepatriotičnost, ker imajo v tem oziru sami več kakor dovolj masla na glavi. In da naša očitanja niso neutemeljena, dokazuje dogodek, ki se je nedavno tega doigral v Solnogradu. Solnogradci so namreč pred enim, dvema tednoma priredili veliko ljudsko veselico na gradu »Hohensalzburg«, kjer je tudi vojašnica in druga vojaška poslopja. Pri veselici je svirala tudi vojaška godba. Sedaj pa poslušajmo, kako Karel M. Danzer, mož, ki je vsekakor pristen Nemeec, povd naslovom »Veleizdajniki« opisuje v 18. številki »Danzers Arme-Zeitung« to nemško — patriotsko prireditel! V točnem slovenskem prevodu se glasi Danzerjev opis takole: »In sedaj, dobro misleči čitatelj, kaj meniš, kakšne zastave so se tu prodajale, tu na c. in kr. l'leh, tu sredi vojašnice, tu v navzočnosti polovice solnograške garnizije, tu v dognano zvestem mestu, tu v deželi, katere sinovi spadajo med najboljše rekrute, s katerimi se lahko postavljamo? Izključno samo črno-belodece zastave! Niti ena druga barva ni bila zastopana. Tu smo videli zastave z napisom: »Z bogom za cesarja in državo« in s sliki cesarja Viljema II. Tu smo videli zastave z napisom: »Nemčija, Nemčija nad vse« in z nasko cesarske krovo, tu smo videli zastave »mit dem geliebten Kronprinzenpaare Wilhelm und Caecilie«... Danzer zaključuje svoja opazovanja s to-le pripombo: »V dnehi, ko se nemški časopisi v Avstriji ogorčajo nad bajeslovnimi zagrebškimi dijaki, ki so baje v Belgradu proslavljali »jugoslovanskega kralja«, pripovedujem ta svoj doživljaj s podvojenim vžitkom.« — Ravedomi smo, če se bodo nemški »patriotični« listi ali »Grazer Tagblatt« sedaj tudi tako zgražali, kakor takrat, ko so s slastjo priobčevali »Slovenceve« denunciacije o naprednih Slovencih!

+ Naprednjaki mokronoškega sodnega okrajja! Dne 19. maja popoldne ob 2. vrši se v salonu ge. Majcen ustanovni občni zbor naprednega, političnega in izobraževalnega društva »Kmečka moč«. Dolžnost naprednih mož je, da se vsi občnega zbora udeležite in k društvu pristopite, ki je edini cilj za naš napredek.

+ Osebnosti vestil. Naš rojak g. sodni pristav v Stolcu (Hercegovina) pristav v Stolcu (Hercegovina) je imenovan za upravitelja okrajne sodnije v Čajničah v Bosni.

+ Vojaška vest. Gospod Alcjiz Stiasny v Inostuju je imenovan za višjega računskega oficijala.

— »Jutro« je z današnjim dnevom prenehalo izhajati.

— Gorupovo volilo za ljubljanske mestne uboge znaša 3000 kron in ne 2000 kron.

— Vzorni nabiralnik za »Narodni sklad« najdemo v Prešernovi sobi — znane narodne gostilne »Pri Roži« v Ljubljani. V ta nabiralnik se je v času od dne 30. oktobra 1911 do dne 6. maja 1912 nabrala za naše kromne razmere naravnost lepa svota — 224 kron. Pri tem pa je še upoštevati, da zbira pri tem ozmizju se shajajoča družba svoje rodoljubne prispevke še v tri druge nabiralnike — za Družbo sv. Cirila in Metoda, za »Sokola« in za »Slovensko planinsko društvo«. Zeleti bi bilo, da bi ta izredna poštvovalnost našla krepkega odmeva tudi pri drugih omizjih v raznih narodnih gostilnah. Poleg prispevkov za našo šolsko družbo naj bi vsak zaveden Slovenec prispeval tudi po svojih močeh za naš prepotrebni »Narodni sklad« in potem bodemo skoro doživeli težko pričakovani čas: »Ko vremena Kranjcem bodo se zjasnila.«

— Zrakoplovec Vidmer v Ljubljani. Zrakoplovec Vidmer, ki je ob priliki blagoslovljenega novega zvo-

nika na cerkvi sv. Marka v Benetkah s svojim zrakoplovom prvi preletel Jadransko morje od Trsta do Benetk ter se nato zopet vrnil v Trst, namerava prirediti zrakoplovni vzlet tudi v Ljubljani, ako se prijavi toliko odjemalcev vstopnic na prireditve, da bodo pokriti stroški, ki znašajo okroglo 4000 kron. Ako bi se prijavilo recimo 2000 gledalcev, ki bi plačali po 2 K, bi bil s tem zrakoplovni vzlet preskušene in obče priznanega avijatika v Ljubljani zagotovljen.

— Bonačev vojni red, XIV. letnik, bo jutri priložen kot priloga za naročnike »Slov. Naroda«. Vozni red vsebuje poleg po strokovnjaku natančno revidiranih železniških zvez važne druge tarife, poštno določbe, različne zaznamke in vse turistične izlete, pregledane po »Sloven. Plan. Društvu«. Cena broširane knjižice je 20 vin., vezane 30 vin. Po pošti se dopošlje, če se pošlje denar naprej in priloži za znamko 5 vin.

Druga kamenita slika. V izložbi g. Schwentnerja v Prešernovi ulici bo razstavljena druga kamenita slika, ki jo je sestavil iz tolčenega kamena v naravnih barvah g. F. R. Jec. Ta podoba je sicer majhna, zato pa je bila njena izvršitev tolikanj težavnejša. Pripomniti je, da je sestavljanje takih podob tudi vsled tega posebno težavno, ker se kamenje ne dobi v vseh mogočih barvah, kakor so te slikarju na razpolago v prodajalnah ali pa si mnoge nove lahko tudi sam pripravi z mešanjem; kamenitih barv se pa na tak način ne more prenarajati.

Dr. Peganova smola. Spično znano je, da ima dr. Pegan pri sodnjah kaj malo sreče. Saj je to »tudi čisto umevno: peča se samo s politiko, »grunta« zveržene volilne rede, dirigira razne volitve itd., potem se seveda ne moremo čuditi, da mu različni paragrafi ne grede tako gladko izpod rok. Pred kratkim je dal baje neki ženski čisto napačen pravni svet, kar se je pri sodnji v Kostanjevici konstatiralo. — Dne 2. maja t. l. je zagovarjal kaplana Funkeja iz Stopič tako spretno, da je bil obsojen kaplan na 50 K globe ali pa na pet dni zapor. Ni bila ravno majhna zasluga dr. Pegana, da je prišlo med obravnavo še več volilnih sleparij Funtkovih na dan. Tako je doživel duševni oče volilnih redov. Dr. Pegan, da ga ti volilni redi — njegovi otroci, zdaj tepejo. — Taki otroci, ki očeta tepo, ga po navadi tudi ne prezivljajo in tudi dr. Pegan se od svojih volilnih redov ne bo zredil.

Zastrupljenje. Friderik Zore, 16-letni laborant iz Novega mesta, je dne 1. aprila t. l. pobeignil iz zapor v Novem mestu. Pred par dnevi je bil prijet v Ljubljani in včeraj, dne 8. t. m., jutraj ga je orožnik peljal nazaj v Novo mesto. Na postaji Grosuplje je prosil, da gre na stran. Komaj se je orožnik obrnil, je Zore naglo izpil arzenik v špiritu in takoj padel na tla. Prvo pomoč so mu dali na postaji, a ga potem z vozom prepeljali v bolnico v Ljubljano. Težko, da okrevaja. Zore je poseben prijatelj tuje lastnine.

Zalosten konec. Pred leti je živel v Kočevju odvetnik Brunner, ki je bil prej sodni svetnik in čigar so-proga — impozantna oseba barvarni las in posebno vselega značaja — je bila dobro znana tudi v Ljubljani. Sin odvetnika Brunnerja stoji sedaj pred dunajskim porotnim sodiščem. Oče ga je bil dal v vojaško šolo. Nato postane praporščak, a je moral slubo kvitirati zaradi dolgov in tatvine. Ker na Dunaju ni mogel dobiti službe, se je združil s sleparji po poklicu. Najprej je prodajal ponarejene zastavne listke, pozneje pa se je udeležil vlomov. Priznal je udeležbo pri 18 vlomih. Nazadnje je vlomil v neko trafiko in pri tem zločinu so ga zasačili.

Zemlja se je udrla. Pred novomeškim predorom prihodnje tolokranjske železnice so imeli že vse pripravljeno, da začnejo graditi debel zid, ko se je dne 4. t. m. utrgala debela plast zemlje, ki je bila na tem mestu v višini kakih 7 metrov skoraj navpično odkopana in obita z deskami ter podprta s celim gozdom debelih debel. Prst je bila namreč na tem mestu nasuta in ko je par dni deževalo, je zdrčala prst navzdol. Tvrdka dr. Samohrd ima vsled tega nepotrebno delo in stroške. Z vselejneto opazamo, da jemlje ta tvrdka izključno le slovenske in slovanske delavce, nemške le tedaj, če ni slovenskih. Laških delavcev ni na celi progi, ker je izšel baje strog ukaz na vse podjetnike, da ne smejo sprejeti nobenega laškega delavca.

Stari grehi. Pred več leti je bilo po Herinjavici pri Novem mestu in po okolici mnogo poljskih pridelkov, posebno presnine po polju pokrade. Nihče ni mogel takrat izslediti tatov. Pred kratkim pa je prečepel posestnik v Herinjavici France Jožef po domače Tinček svojega devetnajstletnega hlapca Franceta Kalina. V jezli mu je hlapec očital te sta-

re tatvine in ga vprašal, če se še spominja, kakor sta presnino kradla po polju in kako je on — gospodar — ukradel nekemu Sajetu kolo. Za te stare grehe so se začeli zanimati zdaj orožniki.

Kobilar se je oglašil. Dne 2. maja se je oglašil na Dolenjskem pri Toplicah kobilar, ta ljubki ptiček in šele pravi oznanjevalec spomladi. Menda tudi »ledenice možje«, ki jih imenuje Dolenjec »vinske ravbarje«, ne bodo letos mrzli.

Poročil se je gosp. dr. Juro Jan, odvetniški kandidat v Mariboru, z gospico Ireno Pečnikovo iz Kamnika. — Čestitamo!

Iz Pirniča. »Domoljub« z 2. maja št. 18. piše: »Pri nas je nekdo, ki je bil že v Ameriki in se je tam tako silno »izobrazil«, da pri nas vidi vse narobe, tu je vse samo malo živina in teleta. Ta človek, kateremu se menda vsled hitre vožnje iz Amerike še vedno vrtil po glavi, naj si zapomni, da to, kar se njemu vidi narobe, je on prinesel iz Amerike. Takih »apostolov« pa naše ljudstvo ne mara in jih je kmalu do grla sito. — Ker »Domoljub« bržčas ne ve, kdo je ta »amerikanski apostol« mu mi povemo, da je to kaplan Šmit iz Smednika, in bi »Domoljubov« dopisnik« lahko še prav veliko in zanimivega gradiva obelodanil o tem božjem namestniku.

Nesreča. Včeraj popoldne okoli pol 5. ure je v hiši št. 1 na Rimski cesti v II. nadstropje šla 3¹/₂ letna hčerka uslužbenca Jož. Keltnerja, Jožefa, iz kuhinje na hodnik, zlezla med po 15 cm oddaljene železne drogove, kjer je padla na kakih 10 m globoko dvorišče ter tam takoj obležala mrtva. Policijska komisija je odredila, da so ponesrečnico odnesli v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Prijet tat. Včeraj dopoldne je policija na trgu aretovala 17letnega Aoljizja Pleše, rodom iz Delnice na Hrvaškem, ker je iz neke stojnice kradel galanterijsko blago. Oddali so ga sodišču.

Mladi begunci. Predvčerajšnjem sta pobegnili z doma gostilničarju Franu Zabukovcu 13letni sin Ivan in 13letni Aneta, ker sta se bala domačega kaznovanja. Dečka se do danes še nista vrnila.

Konj splašil. Ko je včeraj popustil posestnik Ivan Glavan iz Vrbljeva na dvorišču mestne klavnice stati vpreženega konja brez nadzorstva, se je konj splašil in dirjal po Mesarski cesti, kjer je zadel v ograjo ob konjskem semjnišču ter se na sprednjih nogah močno poškodoval. Druge nesreče se ni pripetilo.

S ceste. Ko je včeraj gnala posestnikova hči Marija Oražnova po Tržaški cesti proti Dobrovi vola, katerega ji je bil izročil posestnik Jožef Zorc, je pripeljal za njo nek avtomobil. Vol se je na avtomobila ustrašil, zdiral in skočil v cestni jarek, pri čemur se je tako poškodoval, da ni mogel več naprej. Vol so nato spravili v hlev Frana Oblaka na Tržaški cesti, kamor je prišel ponj mesar.

Izgnubljeno in najdeno. Gospa Marija Magistrova je izgubila denarnico, v kateri je imela čez 8 K denarja. — Gosp. Anton Pucsko je izgubil srebrno žepno uro. — Neka gospa je izgubila črn polsvilnat dežnik. — Gospa Jožefa Turkova je našla žensko jopico, katero dobi izgubiteljica v Florjanski ulici št. 24. — Stražnik Fran Prešern je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

Sherlock Holmesove povesti. Junak teh detektivskih povesti, ki jim v vsej svetovni literaturi ni primere, je londonski zasebni detektiv Sherlock Holmes. V njegovih zanimivih doživljajih dosega njegov čudovit detektivski bistroum najpresenetljivejše uspehe. Velika popularnost Sherlock Holmesa je rodila celo vrsto gledaliških predstav njegovih del, ki pa so le slab posnetek, večkrat samo senca ženialnega detektiva. Pristnega Sherlock Holmesa, njegove divne čine, ki jih vprizarja kot detektiv, moremo opazovati samo v Sherlock Holmesovih detektivskih povestih Conan Doyleja. Pričujoči zvezek, katerega jezik je gladek in čist, moremo priporočati svojim čitateljem kot mikavno čtivo.

Jako zanimive, najnovejše slike o velikanski pomorski nesreči »Titanica«, o pariških apaših, o bojih policistov in vojakov z avtomobilskimi roparji i. dr. priobči ta teden »Slovenski ilustrovani Tednik«. Slike je dobil naravnost iz New Yorka oz. iz Londona in Pariza, ter doslej še ni nobeden, ne nemški in ne italijanski list priobčil teh slik. Priporočamo vsem da si naroče »Slov. Ilustr. Tednik«, ki je edini slovenski list te vrste ter stane četrtletno le K 2.—. Posamezne številke se dobe po 18 h v tobakarnah, knjigarnah in na kolodvorih.

Vrtni koncert bo v nedeljo, dne 12. maja ob 4. popoldne ob prosti vstopnini v Goršetovi restavraciji »Novi svet«. V slučaju slabega vremena bo koncert 19. t. m.

Narodna obramba.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu bo imela v soboto 11. maja ob 8 zvečer v veliki dvorani "Narodnega doma" svoj slavljeno 25-letni občini zbor. V nedeljo dne 12. maja ob 8. uri in pol zvečer bo v veliki dvorani "Nar. doma" v proslavo tega jubileja, pri katerem so delujejo iz posebne prijaznosti g. Mira Costaperaria Dev, "Glasbena Matica", Salonski orkester verdelskega "Sokola" pod vodstvom g. Adamiča, g. prof. Mirk ter g. režiser Dragutinovič.

Društvena naznanila.

Velika dobrodelna veselica za "Domovino". Sodeč po pripravah in zanimanju med občinstvom, bo tosobotna veselica v Narodnem domu v vsakem oziru nekaj posebnega. Poleg plesa v veliki dvorani bo zanimiv kabaretni večer v Sokolski telovadnici. Gotovo bo občinstvo z veseljem popravilo lepe, izbrane scene iz oper in operet, ki se bodo prednašale. Tako je na sporedu pevski duet iz opere "Prodana nevesta", sekstet "Vesele vdove", kvintet iz "Ločene gene" in duet iz Albinijeve operete "Baron Trenk". Saljiva in zelo zabavna občijka je "Komično sodišče". Dalje so na sporedu mimične proukcije humorističnega značaja. Great attraction tega večera pa ostane krasni baletni ples malih deklic, ki je že v prejšnjem letu vzbudil največje navdušenje in pohvalo. Letos se je vstavila v ta balet še lepa plesna vložka, ki je vsled živahnega plesnega ritma in prijetne godbe interesantna. S priznavanjem moramo omeniti tudi sodelovanje narodno poštvalnega pevskega društva "Ljubljanski Zvon". Mešani zbor "Lj. Zvona" zapoje najprej V. Parmovo "Colničku". Prikupljiva melodiozna skladba lahkega žanra, v kateri skladatelj dobro imitira gibanje kolnička. Pristržna je prošnja "Bog nebeški naj te vodi". Pesem je izšla natisnjena v listu "Glasbena Zora", ki jo je izdal Fr. Gerbič. — Tej skladbi vodi dr. G. Ipavčeva "Lahko noč", poezije polna uspavanka, ki se kot Parmova "Colničku" redko poje. Društveni ženski zbor doda nato še spremljevanjem klavirja Volaričev "Slovenskim mladencem", navdušujoč narodni valček iz lepih starih časov in tako primeren za sobotni kabaretni večer. — Pričetek kabaretnega večera ob 8., na kar opozarjamo, da bo pozneje pri mizah zelo težko dobiti prostor. Vstopnice za osebo à 2 K, za dijake 1 K 20 h. Le za ples se še posebna vstopnica ob jednem plesni red za ceno 20 h. Več glej na republikah.

Sokol II. priredi skupno z društvom za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma veliko vrtno veselico dne 12. t. m. na senčnatem vrtu gosp. Kovaka na Tržaški cesti nasproti tobačne tovarne. Na sporedu je: godba, petje, telovadba, saljiva pošta, srečolov, ples itd. Kdor se hoče nepresiljeno zabavati, naj pride v nedeljo k "Nočaku", kjer se bodo lahko poceni zabavali, ker bodo cene navadne brez pretiravanja. Vstopnina k veselici je samo 50 vin, za osebo.

Veliko pomladansko veselico priredi pevsko društvo "Slavec" na župniščno nedeljo dne 26. t. m. na vrtu in areni "Narodnega doma", kjer bo obširnim in zabavnim sporedom, katerem bomo pravočasno poročali. **Deželno društvo o. kr. pisarjev in zemljeknjižnih uradnikov** v Kranjski je imelo dne 5. t. m. v hotelu "Strukelj" svoj občini zbor, pri katerem je bilo navzočih 20 članov z družinami in iz Ljubljane. Dosedanji društveni predsednik g. višji oficijal Pogačnik je otvoril zborovanje z izrazom "Danosti do našega presvitlega vladarja prisal na drobno delovanje društva v letu 1911 njegove stike s centralnim društvom na Dunaju in dosežne uspehe. Društvo ima 82 članov. Odbor se je postavil sledeče: Predsednik Pogačnik, podpredsednik Držaj, II. podpredsednik Perko, tajnik Benkovič, namestnik čamp, računovodja Sinkovec, namestnik Gogala, odborniki: Sirmik, Ložak, Kasteiger, Lorber, Goms, Primožič, Šemec, Prepeluh. Dohodkov v letu 1911 je bilo 155 K, izdatkov 132 K. 10 h torej prebitka 22 K 14 v. k temu pride še preostanek iz prejšnjih let 20 K 65 h, tako da znaša čisto premoženje 108 K 79 h. G. predsedniku Pogačniku se izreče popolno zaupanje in odobrava za njegovo neumorno delovanje in v prospeh društva.

Litijska podružnica "Slov. plaščnega društva" napravi prihodnjo nedeljo, dne 12. majnika t. l. celodnevni zbor na Sv. Goro pri Litiiji. Odhod iz Litiije ob pol 7. uri zjutraj čez Kurkuše, povratek čez Mlinše in Zagorje. **Narodna čitalnica v Kostanjevici** priredi dne 16. majnika v dvorani Bučarja v Kostanjevici koncert satskega orkestra iz Novega mesta. Vstopnina za osebo 60 vin. Začetek ob 7. uri zvečer.

Narodna čitalnica v Metliki priredi ob 7. uri zvečer. **Narodna občina ljubljanskega deželnega gledališča,** katero gostuje sedaj v Narodnem domu v Celju pride dne 13. t. m. v Metliko. V čitalniški dvorani se pripravijo v ponedeljek dne 13. italijanska drama "Grešna ljubezen" v torek dne 14. pa izvrstna burka "Nebesna na zemlji". Začetek ob 9. uri zvečer. Predprodaja vstopnic in trgovini gosp. Fran Gušina v Metliki. Na ta dva večera se posebno opozori stranske ude in goste.

Sokol v Žireh priredi 12. t. m. izlet z javnim nastopom pri br. Ig. Cadežu v Srednji vasi pri Poljanah. Izvajalo se bo: 1. Proste vaje za VI. vseslovenski sokolski zlet v Pragi; 2. Orodna telovadba z menjavjo; 3. Skupine. Ker so vrli Poljanci in Gorenjevašci zelo naklonjeni "Sokolu" je upati, da bode udeležba kar največja. Pričakovati je tudi, da ob tej priliki pohitite okoličani v Poljane, ker že Poljane same na sebi so jako vabljivi in poetičen kraj, kar bo četa čilih telovadcev še povečala; torej v nedeljo vse kar stremi za napredkom v Srednjo vas pri Poljanah videlo in slišalo se bo de marsikaj.

Veselica pevskega društva "Javornik" v Matenjavi pri Znidaršču je bila zelo dobro obiskana. Domačini, okoličani in vrli Postojanci zabavali so se in rajali do ranega jutra. Postojnski šramelj je častno vršil svojo dolžnost in neumorno igral, večinoma slovenske komade. Priporočamo ga vsem p. n. društvom v okolici. Petje in igra "Polovna žena" je bilo povoljno — zaslug g. vodje in režiserja. Gmoten uspeh veselice je pa naravnost sijajen ako se upošteva razmere na deželi, ko ni dovolj prostora za veselice itd. Čisti dobiček K 226/80 se razdeli: polovico dobi družba sv. Cirila in Metoda, polovico tukajšnja "Ljudska knjižnica", ki si bo zopet pomnožila zbirko knjig za lepo število. Matenjska, orehovška in ostala društva so pa sklenila v slučaju suše letošnjo polje prirrediti takoj veselico, ker na dan veselice bo gotovo dež, kakor vedno.

Slov. akademično društvo "Slovenija" na Dunaju priredi v petek 10. t. m. ob 8. uri zvečer svoj I. redni občini zbor za letni tečaj. Dnevni red običajen. Lokal: Leitner-Mataloni, I. Auersperg. 6. Gostje dobrodošli! **Izobraževalno, zabavno in podporno društvo "Zvezda" na Dunaju,** priredi v soboto, dne 11. maja 1912, v slavni dvorani društva "Wiener Kaufmännischer Verein," I. okraj, Johannesgasse 4, zabavni večer.

Izpred sodišča.

Zanimiv proces pred tržaškimi sodiščem. Včeraj se je nadaljevala obravnava proti Bajčevi i. dr. Babica Bajčeva, ki je bila včeraj zaslišana, je prišla k obravnavi v sivi obleki, z velikim belim pajčolanom in je vzbujala veliko zanimanje. Obnašala se je sicer dostojno, vendar jako odločno. Priznala je, da je v petih slučajih, kakor so izpovedale včeraj zaslišane priče, res zakrivila toliko, da je omenjeni ženski pomagala odpraviti plod, za tri slučaje, ki so bili tudi včeraj navedeni, pa odločno izjavila, da ona o tem nič ne ve. Dalje navajala ona v svojo opravičilo, da je že več kot 5 let babica in da je to storila samo na silne prošnje svojih klientk, katerim že ni mogla odreči. Če bi bila pa hotela vsem ustreči, kolikor jih jo je nadlegovalo, potem bi sploh ne imela nobenega poroda.

Med zaslišanjem Bajčeve se je onesvestila ena ženska izmed prič in so jo morali iz dvorane odnesti. Bajčevo je prekinil državni pravdnik s predlogom, da naj se vrši obravnava začasno tajno, kateri predlog pa je senat zavrnil. Včeraj popoldne se je nadaljevalo zasliševanje Bajčeve, ki se pa ni končalo in se nadaljuje danes.

Bazne stvari.

* Pariški avtomobilski roparji ponarejevalci denarja. Pariška policija je zasledila delavnico ponarejevalcev denarja, ki so bili v zvezi z avtomobilskimi roparji Garnierjem in Valetom. Več oseb so aretirali.

* Od mrtvih vstal. Na pokopališču v Zuravici pri Przemyslu se je odigral včeraj pri pogrebu bogatega posestnika Masnega grozen prizor. Ko je duhovnik končal svojo molitev in ko so začeli pogrebi metati zemljo na krsto, se je začel nenkrat gibati pokrov krste. Iz krste se je začelo ubopno stokanje in klicanje na pomoč. Nastala je grozna panika. Krsto so izvlekli iz groba ter jo odprli. Mrtvec je vstal od mrtvih. Brez tuje pomoči je šel domov. Kriv te velike zmote je bil živinozdravnik, ki je obenem tudi mrtvoželec. Masny je zdaj popolnoma zdrav.

* Povodnji v dolini reke Mississippi. Iz New Yorka poročajo: Iz doline reke Mississippi prihajajo neprenehoma grozna poročila o velikanskih poplavih reke Mississippi. Prebivalci beže na strehe hiš in pa na plave, ki jih v hitrosti zgradi. Motorski čolni hite na pomoč, če-

stokrat prepozno. Pri Elbi se je podrl jez, vsled česar je mesto Melville v največji nevarnosti. Od torke ne morejo več voziti rešilni čolni, ker je prehlada preplaval. Železniško osebje je videlo ob železniškem tiru več oseb, ki so bile do pasu v vodi in dajali vlakom znamenje, naj se ustavi. Vlaki se pa niso mogli ustaviti, ker je voda vedno bolj naraščala. Tudi v New-Orleans prihajajo poročila v brezupnem stanju onih, ki so vsled povodnji brez strehe. Če ne bo kmalu rešitve, bo več sto oseb potonilo. Neuradna poročila pravijo, da ima samo poljedelstvo v Louisiana 8 in pol milijonov dolarjev škode; 226.625 hektarjev dežele je pod vodo. Dež dozdaj še ni ponehal. V Baton Rouge je utonilo 17 oseb.

Telefonska in brzozjavna poročila.

Finančni minister Zaleski.

Dunaj, 9. maja. Kakor poročajo listi, je dospel finančni minister Zaleski iz Opatije na Dunaj ter je prevzel zopet agende finančnega ministrstva.

Češki kandidat na Dunaju.

Dunaj, 9. maja. Češki avtonomisti nameravajo postaviti v III. okraju na mesto poslanca Silbererja za kandidata v državni zbor administratorja Dejnških Listov Malija.

Grajalni odsek.

Dunaj, 9. maja. Grajalni odsek je imel danes sejo, v kateri sta bila zaslišana poslanca Winarsky in Seitz. Vrše se pogajanja, da se zadeva reši mirnim potom. Seitz pa se upira ter noče dati nemškemu Nationalverbandu izjave.

Kdo bo bodoči hrvaški ban?

Dunaj, 9. maja. Baron Ivan Skerlec, ki je bil imenovan za namestnika bosanskega deželnega šefa, je to dostojanstvo odklonil. V političnih krogih govore, da je baron Skerlec določen za bodočega hrvaškega bana. Kakor je znano, je baron Skerlec slovenskega pokolenja.

Konferenca bivših poslancev hrvaške stranke prava.

Opatija, 9. maja. Tu je imelo 20 bivših saborskih poslancev, pripadajočih hrvaški stranki prava, zaupni sestanek, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju in nadaljnjem delovanju stranke. Konferenci je predsedoval dr. Mile Starčević. O konferenci je bil izdan komunik, v katerem se odobrava delovanje strankinega vodstva, ter se izreka zahvala hrvaško-slovenskemu klubu, da se je v državnem zboru in v delegacijah odločno in jasno postavil na stališče stranke prava ter v tem kritičnem času zahteval pred najvišjimi faktorji monarhije, da se končno in pravično reši hrvaško vprašanje; obenem se izraža zahvala tudi ostalim klubom v poslanski zbornici in onim delegatom iz gospodske zbornice, ki so v čustvu poštenosti zavzeli stališče v obrambo hrvaškega naroda. Dr. Šusteršiča se naproša, da sporoči to zahvalo posamnim klubom in delegatom. Končno so bila odobrena razna poročila ter storjeni važni sklepi glede nadaljne politike in taktike hrvaške stranke prava. Zahvala hrvaško-slovenskemu klubu se je brzozjavno poslala na naslov dr. Šusteršiča. — Pohlevne ovčice so res ti hrvaški pravaši, da se še zahvaljujejo tistemu, ki je edini kriv, da imajo na Hrvaškem še vedno komisarjat. Zdi se, da so gospodje zelo malo informirani o dogodkih v parlamentu in delegacijah. Sicer pa je značilno, da se tega sestanka ni udeležil nih eden — dalmatinski pravaši!

Apasi na Dunaju.

Dunaj, 9. maja. V drugem okraju je prišlo danes ponoči do prave apaske bitke. Na Taborski cesti so vdrl trije zločinci v neko vinarno. Policija je lokal cernirala. Zločinci pa so streljali na nje.

Streljanje je trajalo eno uro, ter so vlomilci prenehali streljati šele ko jim je zmanjkalo streliva. Ko je policija vdrla v lokal, so padli trije strelci ter je policija aretirala dva zločince, tretji pa se je ustrelil. In to znani dumajski zločinec Adamek, znan vsled nešteti tatvin in vlomov, ki je tudi leta 1890. ukradel iz vojnega muzeja maršalsko palico Radeckega.

Bosanski odsek.

Dunaj, 9. maja. Bosanski odsek je imel danes sejo, ter je po kratki debati sklenil, da sprejme vladno predlogo glede aneksije Bosne in Hercegovine, predlog glede odškodnine Turčiji ter je odobril protokol, ki uravnava državno pravno razmerje teh dežel. Za referenta je bil izvoljen poslanec Redlich, ki je obravnaval v obširnem referatu državnopravno razmerje Bosne ter železniško in gospodarsko vprašanje. O referatu se je v odseku razvila obširna debata ter se bo pri poročilu sprejela tudi resolucija in bo ob tej priliki prišlo na dnevni red zopet hrvaško vprašanje.

Povodnji.

Inomost, 9. maja. Iz več dolin na Tirolskem poročajo o nevarnih povodnjih. Pri Hornbachu je potok tako narasel, da je odnesel več hiš in raznih tovarov ob vodi. Potok je dosegel že višino, katero je dosegel zadnjič predlanskem, ko je vladala v celi dolini grozna povodenj.

Inomost, 9. maja. V Inomostu sta dva mestna dela ogrožena. Iz Bludenca, Schwatza, Reuthe, Schlattersa in Zell am See poročajo o velikanski škodi, ki jo je napravila povodenj.

Vstaja v Makedoniji.

Solun, 9. maja. Albanci v okrajih Djakovo, Pritinu in Peču so začeli nevarno gibanje. Bolgarski vstaški voditelj Mato je poskusil priti v Makedonijo, pa so ga orožniki prijeli.

Pariški apasi.

Pariz, 9. maja. Tukajšnja porota je oprostila tri mlade apase, ki so vlomili v vilo neke vdove v Sceauxu in hoteli lastnico zadaviti, da bi vilo oropali. V nekaterih krogih prevladuje mnenje, da so porotniki to storili iz strahu, češ, da bi ne bili varni življenja, če bi mlade apase, člane zloglasne Bonnotove družbe obsojili.

Vesela vdova.

London, 9. maja. Vdova po multimilijonarju Astorju, ki se je ponesrečil kakor znano na "Titanicu", se je zaročila z milijonarjem Rostandom.

Kršenje poslanske imunite.

Berolin, 9. maja. Danes se je zaključila debata o zakonu proti Poljakom. Socijalni demokrat Borchardt si je dovolil razne medklice ter so ostali opomini predsednika brezuspešni. Ker po trikratnem opominjevanju ni prenehal z medklici, ga je predsednik pozval, da naj zapusti dvorano. Tega Borchardt ni hotel storiti. Zaradi tega je prekinil predsednik sejo, poklical policijo 10 mož in enega častnika ter nato sejo zopet otvoril. Pozval je nato Borchardta zopet, da naj zapusti dvorano. Ker tega ni storil, je poklical častnika, ki je stopil k poslancu ter v imenu postave zahteval od njega, da se odstrani. Ko je častnik pristopil k Borchardtu so začeli klicati socijalni demokratje »hura«. Častnik je Borchardta trikrat pozval, da naj zapusti dvorano, Borchardt pa je častnika opozoril, da stori zločin javnega nasilstva, če ga iztira iz dvorane. Ker se Borchardt na 3kratni opomin ni odstranil je prišlo v dvorano 6 redarjev, ki so poslance odnesli. V zbornici je zavladalo velikansko ogorčenje. Čez četrte ure je Borchardt zopet prišel v zbornico.

Maroko.

Pariz, 9. maja. Francoska vlada je poslala v Maroko veliko vojaštva v ojačenje tamošnjih posadk. Dne 10. t. m. bo šlo skupno moštvo 43.000 mož.

Pariz, 9. maja. »Agenze Havas« poroča iz Tangerja, da je polkovnik Silvester v spremstvu več španskih častnikov v Arzili, kjer vsprejemajo razno blago in orožje.

Vstaja v Mihiki.

New York, 9. maja. Iz Torreana poročajo, da je general Aubert trčil pri Canon de Carmenu z vstaškimi četami. Vnel se je hud boj, v katerem je Aubert pognal vstaše v beg. Vstaši so pustili na bojišču okoli sto mrtvecev.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Konec vojne.

Carigrad, 9. maja. V včerajšnji seji zbornice je razglasil predsednik vsebino 13. iz provincij došlih brzozjavk povodom obstreljevanja Dardanel, v katerih pozivlja prebivalstvo turško vlado, da naj nadaljuje vono, dokler Turki niso zapustili Tripolitnije.

Izganje Italijanov.

Carigrad, 9. maja. Ministrski svet je sklenil, da izžene vse Italijane iz vilajeta Smirne. Italijanom se dovoli 14 dni, da se izselijo.

Solun, 9. maja. Tu so izgnali že več Italijanov. Tudi iz vilajeta Sinigrue so izgnali več Italijanov in so pustili samo duhovnike.

Dardanele.

Carigrad, 9. maja. Čez 3 do 4 dni bodo Dardanele zopet proste. Turška vlada bo dovolila, da se odpelje po 60 parnikov na dan iz Carigrada. Pred Carigradom stoji 200, pred Dardanelami 100 parnikov.

Italijansko vojno brodovje.

Carigrad, 9. maja. Listi poročajo, da so videli pri otokih Kiosu in Simi po 4 italijanske vojne ladje.

Rodos.

Carigrad, 9. maja. Listi poročajo, da so Italijani na otoku Rodosu podlegli. Turki so obkolili italijanske čete od treh strani, ter jih v istem hipu napadli. Italijani so se morali umakniti ter so zapustili več topov. Italijansko brodovje ni stopilo v akcijo, ker je voda na onem kraju zelo plitva.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca aprila 1912 sledeče prispevke:

I. Prispevki iz nabiralnikov:

Podružnica Vič i. s. Martincev 5 kron 40 v; Rubežnik 4 K 20 v; Bedenk 4 K 84 v; Novak 3 K 50 v; Traun 1 K 20 v; Oblak 40 v; Križnik 40 v; Bobenček 10 v; Pirnat 30 v, skupaj 20 K 34 v; podružnica Polzele 8 K 62 v; podr. Vransko i. s. Brinovec 10 K, Košenina 9 K, skupaj 19 kron; podr. Prosek 143 K 02 v; podr. Št. Jakob v Trstu i. s. konz. društvo 37 K 31 v, Jadran 3 K 30 v, Kosič 2 kroni 66 v, Strancar 3 K 56 v, skupaj 46 K 83 v; podr. Kozina i. s. Ilirija 11 kron 04 v, hotel Kozina 1 K 91 v, hotel Adria 40 v, Cehovin 1 K 67 v, Dobriča 1 K 26 v, Čeh 6 K 34 v, Race 1 K, Počakaj 30 v, Zerjal 2 K, skupaj 25 K 92 v; podr. Št. Vid nad Vipavo i. s. gostilna Rudolf 16 K 49 v, Žigur 4 K 47 v, Pelican 61 v, skupaj 21 K 57 v; D. Kiauta Landol i. s. Kiauta 6 kron, Jurca 5 K 60 v, skupaj 11 K 60 vin; podružnica Ormož i. s. Gonzi 3 K 45 v, Kandrič 6 K 07 v, kletarska gostilna 2 K 50 v, Veselič 1 K, čitalnica 93 v, skupaj 13 K 95 v; m. podr. Kranj i. sr. kav. Jäger 4 K 50 v, kav. Geiger 14 K 70 v, nar. kavarna 7 K 24 v, Bekselj 5 K 97 v, skupaj 32 K 41 v; podr. Cerklje, Čatež i. s. Valenčič 1 K 46 v, Kodrič 3 K 56 v, Kalin 7 K 20 v, skupaj 12 K 22 v; gost. Anžič, tu 2 K; gost. Schener, Krško 40 K 22 v; Fr. Pogačnik, Dobrova 3 krona 63 v; m. podr. Maribor i. s. "Nar. dom 28 K, Meden 6 K, skupaj 34 K; J. Vidmar, tu 12 K; m. podr. IL. Bistrica - Trnovo i. s. čitalnica 1 krona 04 v, Jež 74 v, Iv. Terušič 1 K 02 v, J. Tomšič 4 K, hotel Ilirija 11 kron 58 v, Novi svet 85 v, pri Žefi 17 kron 55 v, Ribarič 36 v, trg. Brinšek 3 K 14 v, Prime 64 v, skupaj 40 K 92 v; hotel Austrija, Slov. Bistrica 7 kron; gostilna Ploj, Breg 8 K 20 v; trnovsko župnišče, tu 11 K; nabiralnik v Šiški: Vega 2 K 20 v, Tonih 4 krona, Tomc 9 K 40 v, Burja 2 K, Zajc 1 K 56 v, Lukežič 1 K 10 v, Breškvar 40 v, čitalnica 15 K 83 v; pri Piku, Slavinje 13 K 16 v; Oton Ploj, Črnomelj 20 K + 10 K, skupaj 30 K; A. Ovseh, Tolsti vrh 5 K 36 v; A. Grahor, Bohinje 7 K 22 v; Ig. Mrhar, Prigorica 33 K 56 v; podr. Klanec 61 K 39 v; pri Slapanju, Lukovica 20 kron; A. Vrbančič, Čatež 14 K; gostilna Podnar, Osilnica 6 K; gostilna Bon, Raka 107 K 55 v; Vinko Ogorelec, Skofljica 12 K 93 v; V. Watzak, Šmartno i. s. A. Haslinger 09 v, Primfalk 8 K 97 v, Mešek 96 v, Trškani 6 K 22 v, Božiček 1 K 57 v, F. Lajovic 1 K 66 v, Robavs 5 K 02 v, Zurec 5 K 17 v, Razboršek 2 K 09 v, skupaj 32 K 35 v; J. Mrmolja, Selo 2 kroni 50 v; gost. Nardin, Trst 4 K 92 v; podr. Bled 15 K 84 v; Narodni dom, tu 8 K 75 v; gost. pri Fajmoštru, tu 8 K; gost. Mahnič, Grahovo Brdo 5 K; podr. Bazovica i. s. Gropada 6 K 80 v, Padrič 2 K 56 v, skupaj 9 K 36 v; F. Knez, Zapota 2 K 90 vin; m. podr. Št. Juri i. s. Kincl 10 kron, restav. 59 v, Brežnik 2 K 60 v, Nendl 94 v, Vrečko 92 v, skupaj 15 kron 05 v; M. Rus, Grosuplje 13 K 72 v; pisarna Djeh, Celje 12 K 75 v; gost. Omladič, Celje 3 K 20 v; J. Korže, Slov. Gradec i. s. Koštnik 6 K, Iv. Kac 4 K, Nar. dom 10 K, F. Pirnat 5 K, F. Kac 3 K, skupaj 28 K; gost. Iv. Anžič, tu 13 K 14 v; gost. Šihel, Zalog 7 K 30 v; podr. Gorica i. s. Zlati jelen 9 K 80 v, Malar 7 K, Jeras 7 K, Ahac 13 K 60 v, Gleščič 6 kron 93 v, Fon 3 K, kav. Central 4 krona, skupaj 51 K 33 v; A. Sever, Semic i. s. Drganec 2 K 70 v, Sepaher 1 K 58 v, Zurec 1 K 06 v, skupaj 5 K 84 v; dr. Dereani, Gorica 10 K; podr. Podgora 16 K 89 v; Ruski car, Ježica 1 K 18 v; nabiralnik v Ljubljani: družina pisarna 1 K 84 v; trafika Tavčar 84 v; gost. Tonih 34 v; Novak, Tržaška cesta 2 K 26 v; Trpinc 1 K 96 v; Novak, Rimska cesta 75 v; Mrak 1 K 32 v; Tenente 25 K 48 v; Weis 76 v; pri »Sodčku« 4 K 30 v; Babič 8 K 05 v; Česnovar 60 v; Šarc (Rastovar) 1 K 80 v; Kavčič, Privoz 60 v; pri Levu 50 v; Novi svet 7 K 42 v; pri Figovcu 50 v; Strukelj 2 K; Zlata kaplja 42 v; pri »Fajmoštru« 90 v; pod Skalco 4 K 60 v; Rozman (Sv. Jakoba trg) 80 v; Beli Kranjec 1 K 34 v; pri Amerikanu 64 v; pri Ciril - Metodu 1 K 24 v; Novak, Stepanova vas 9 K 20 v; Prhavc (Strajzelj) 1 K 40 v; Čimkote 6 K 42 v; Zlata riba 1 K 10 v; Stadt Wien (Malič) 58 v; Jos. Komljanec, Ptuj i. s. čitalnica 15 K 96 v, pri Lenartu 6 K 70 v, pri Muršcu 5 K 88 v, pri Mohoriču 2 K 80 v, skupaj 31 K 34 v; Jos. Drešček, Matulje 4 K; gostilna Muha, Lovek 4 K.

(Konec prihodnj.)

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rado Pustovalnik.

Lastnina in tisk »Narodna tribuna«.

Gospodarstvo.

Poročilo o semnju za kože in kožuhovino, ki se je vršil dne 5. in 6. t. m. v skladišču spedijske in komisijske akcijske družbe „Balkan“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33.

K prodaji je došlo:

ca	2000	suhih	ovčjih	kož	à K	1:80	pro	%	kg.
500	100	500	200	500	200	200	500	500	500
500	200	500	500	500	500	500	500	500	500
200	500	500	500	500	500	500	500	500	500
500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
200	600								

razen teh še nekatere kvalitete manjvrednih divjačin. — Denarni promet značal je okrog 20.000 kron. — Ceravno se je vršil semenj v tem prezgodnjem času, bil je vendar promet jako živahen.

Prilodni semenj za kože in kožuhovino se bo vršil dne 1. julija t. l.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 5. maja: Ivana Dolenc, kuharica, 26 let. — Marija Globočnik, žena tovarniškega delavca, 27 let.

Mnenje gospoda dr. Serafinova
Gospod J. Serravallo

Trst.

V prijetno dolžnost mi je, podati svoje mnenje o Vašem izdelku Serravallova kina - vinu z železom. Je zdravilno vino dobrega okusa, ki ga radi uživajo vsi, katerim sem ga zapisal. V kolikor sem mogel konstatirati iz rezultatov, vdobljenih v praksi pri bolnih na malokrvnosti, malarčni mrzlici, breztečnosti in pri rekonvalescentih raznih boleznih, je odveč, da ponovim to, kar so drugi moji kolegi konstatirali in to je, da so uspehi v vseh teh slučajih v vsakem pogledu najboljši.

Sofija, 18. oktobra 1908.

Dr. Serafinov.

Kdor se je navadil

kožo na glavi in lase redno vsak teden enkrat umivati, bo spoznal, da ga ni boljšega sredstva, ohraniti lase zdrave in krepke. Pixavon ne čisti samo las in glave na koži, nego kotran, ki ga obsega naravnost poživlja joče deluje na lasišče. Že po nekoliko umivanjih s Pixavonom bo vsakdo začutil dobrodejne učinke. Pixavon je torej resnično najboljša metoda za negovanje kože na glavi in jačenje las. Steklenica, ki zadošča za več mesecev, stane dve in pol kroni. — Vse boljše brivnice izmivajo lase s Pixavonom.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 9. maja 1912

Denar	Bizgora
4% majeva renta	89-70
4-2% srebrna renta	92-50
4% avstr. kronska renta	89-65
4% ogr.	89-35
4% kranjsko deželno posojilo	92-25
4% k. o. češke dež. banke	101-50

Srečke	Denar	Bizgora
Srečke iz l. 1860 1/2	436—	448—
„ 1864	611—	623—
„ tiske	294-25	306-25
„ zemeljske I. izdaje	304—	316—
„ II.	265—	277—
„ ogrske hipotekne	251-25	257-25
„ dun. komunalne	498—	510—
„ avstr. kreditne	489—	501—
„ ljubljanske	71-15	77-15
„ avstr. rdeč. križa	57-25	63-25
„ ogr.	37-05	43-05
„ bazilika	31-80	35-80
„ turške	243-20	246-20

Denar	Bizgora	
Ljubljanske kreditne banke	452—	454—
Avstr. kreditnega zavoda	643-25	644-25
Dunajske bančne družbe	532—	533—
Južne železnice	106—	107—
Državne železnice	734-60	735-60
Alpine-Montan	966—	967—
Češke sladkorne družbe	382—	383-50
Zivnostenske banke.	280-25	281-25

Denar	Bizgora	
Cekini	11-40	11-42
Marke	117-75	118—
Franki	95-45	95-80
Libre	94-65	94-90
Rublj.	254-25	255-25

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. maja 1912.

Termin.

Pšenica za maj 1912	za 50 kg	11-70
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11-30
RZ za oktober 1912	za 50 kg	9-56
Oves za oktober 1912	za 50 kg	8-98
Koruza za maj 1912	za 50 kg	9-20
Koruza za julij 1912	za 50 kg	9-18

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

Maja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	739-6	16-0	sl. svzh.	dež oblačno.
9.	z. v.	739-5	13-1	sl. svzh.	del oblač.
9.	7. zv.	742-6	12-0	sl. jvzh.	del oblač.

Srednja včerašnja temperatura 13-4, norm. 13-1. Padavina v 24 urah 1-4 mm.

Biblioteka
(nad 3000 knjig)
se ceno prodaja.

Slovenski časopisi od l. 1848 naprej kompletni. Vsa slov. beletrika. Staro leto. — Ogled knjižnice vsak ponedeljek, torek in soboto med 6. in 7. uro: Rožna ul. 25, L. nad.

Lepa hiša v Postojni

pred nekaj let zidana ima 6 sob, 2 kuhinji z vodovodom, klet, drvarnico in pralno kuhinjo, okrog hiše prijeten vrt — se zaradi preselitve

o takoj prodaja o

Cena 27.000 K, ter ostane polovica kupnine lahko vknjižena z niskimi obrestmi. Več o tem pri lastniku Lovrenca Balaca, Gorica, Gorso Fran. Giuseppe štev. 19. 1720

Za vstop s prvim julijem t. l. išče tvornica v bližini Ljubljane

knjigovodjo ali

knjigovodkinjo.

Samo dvostranskega knjigovodstva ter sestave bilance zmožni prosilci naj pošlje (z izpričevali) pošljeno pod šifro „knjigovodske mesto E. F.“ na uprav. „Slov. Naroda“. 1722

Spominjajte se
dijaškega društva „Domovina“.

Radi preselitve v Ameriko prodam svojo

hišo
: trgovina :

Vprašanje pod „L. B. G.“ na uprav. „Slovenskega Naroda“. 1719

Zagrebska deln. tvornica papirja

išče večše pomočnike pri strojih za izdelovanje papirja.

Ponudbe z označenjem plačilnih zahtev naravnost tvornici. 1716

Zdravilišče Toplice Dolenjsko.

Železniška postaja Straža-Toplice. 1715
Topli vrelci 38° C, pitno in kopalno zdravilno. Izrednega učinka pri protin, revmatizmu, ischiasu, novralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, posebne kopeli in mahovinate kopeli. Udobno urejene tujske, igralne in družabne sobe. — Zdravo podnebje. — Gozdovita okolica. — Dobra in ceno restavracija. — Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila zastoj pri kopališki upravi.

Naznanilo.

Konkurnza masa J. Bončarja da v najem takoj lep lokal za prodajalno

v hiši št. 19 na Poljanski cesti. Proda se tudi v tem lokalu se nahajajoča skoro nova oprava za prodajalno z moko.

Naprodaj je tudi večja množina moke

ki se odprodaja v manjših delih; moka je deloma za peko, deloma za krmo.

Vprašati je v pisarni konkurnznega upravitelja Dr. Ivana Šusteršiča, Miklošičeva cesta št. 6.

Št. 1476/V. u. 1723

Razglas

o štetju konj, voz in motornih vozil.

Po razpisu c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 19. februarja 1912, št. 2953 se ima letos obnem s klasifikacijo konj, ki se vrši za mesto Ljubljano dne 23., 24. in 25. maja, tudi vršiti:

- a) splošno štetje konj,
- b) štetje voz in
- c) štetje motornih vozil.

Vsak lastnik konj ima potemtakem naznaniti vse svoje konje, neglede na njih starost ali druge okolnosti, po naznanilnicah, ki se obnem razdeljujejo posestnikom konj,

do 17. maja 1912

mestnemu magistratu v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Tiskovine se dobivajo v omenjenem uradu.

Vsak lastnik konj in voz dobi tudi po en naznanilni list o vozilih, ki naj se vpošlje — natančno izpolnjen — tudi do 17. maja t. l. omenjenemu uradu. Naznanilnice o motornih vozilih se razdele pozneje.

Lastniki konj, voz in motorjev, ki opuste naznanitev, se kaznujejo po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200 kron ali z zaporom do 20 dni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. maja 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Hiša

v Sevnici na glavnem trgu stoječa s prodajalnim prostorom, dvema sobama, kuhinjo, kletjo in vsem potrebnim je na prodaj.

Ker je hiša na najbolj prometnem kraju, je zelo pripravna za malo trgovino [posebno trgovina z moko bi se izplačala] ali pa tacega rokodelca, ki rabi prodajalno. Cena nizka.

Ponudbe na Antona Dekler, Sevnica ob Savi. 1648

Lekarnarja A. THIERRYJA BALZAM

Edino pristno z zeleno maso kot varstveno znamko. OBLASTVENO VAROVANO.

Vsako popačenje, ponaroba in raspečavanje drugega balzama s smotno podobnimi oznakami se kazenskočno zasleduje. Zanesljivega zdravilnega učinka pri kašlju, izmeta-vanju, hripavosti, katarju v prsnišnici, prsnih bolečinah, pri influenci, febrilnih boleznih, pomanjkanju sili, slabem prebavljanju, sagatenju, gorečici, febrilnim krčem, napenjanju, koliki, soboblu in ustnim boleznim, trganju po udih, opeklinam, izpuščajem itd. 12/3 ali 6/1, ali 1 specialna steklenica K 5-60.

Lekarnarja A. THIERRYJA
edino pristno
centifolijsko mazilo

Zanesljivo najgotovejšega zdravilnega učinka pri še tako starih ranah, oteklinah rautvah, vnetjih, gnojivah, bulah, oteklinah, kurjih očesih, tuljih; odstrani iz trupla vse tuje tvarine in dela celo boleče operacije nepotrebne. 2 skatijci staneta K 2-60.

Dobiva se v lekarni pri „Angolu varbu“ ADOLF THIERRY v Predgradu pri ROGATCU. Dalje po shemo vseh večjih lekarnah. Na dobavo v trgovinah za medicinske droge. 1222

ZA BIRMO!

Najboljši in najcenejši vir za nakup birmanskih daril. Največja izbira ur, zlatnine in srebrnine. Srebrne moške ali damske ure po K 9.80; zlata damska ura K 23.—; srebrna vertična K 3.—; srebrna dvostranska vertična (zelo moderna) K 4.—. 1611

Fr. Čuden

Prešernova ulica 1. - Ljubljana - Samo nasproti franc. samostana. Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure „Alfa“, „Union“, „Seeland“.

1887 jubilejni cenik zastoj! 1912

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17
:: priporoča svojo bogato zalogo ::

voznih koles.

Sivalni stroji
za rodbino in obrt. Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“. Plotilni stroji vseh velikosti.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 53.758.205-24. — Izplačane oddelne in kapitalne K 115.300.003-61. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo. Vsa pojasnila daje Cigar pisarne so v Gaspeski ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah.

Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovojuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Telefon št. 18.

Leta 1887. ustanovljena delniška družba

427

Telefon št. 18.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kozelah in na Višu; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

•• Ravnateljstvo: Dunaj L., Aspernplatz 1 ••
se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.
Zavarovana glavica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov.
Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer strogo reelni, delavni sodruzniki vsak čas dobe dobre službe.
Nadzornik za Kranjsko: 611
Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

Prodajalka

izvečbana trg. meš. stroke, pridna in zanesljiva, zmožna voditi tudi kakor filijalo, želi 15. junija ozir. 1. julija premeniti službo. Cenj. ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda.« 1336

Pekovski vajenec

se takoj sprejme. 1691
Hrana in obleka. Potnina se povrne. Dunajska pekarnica Paur v Opatiji.

Službo želi premeniti kot nadknjigovodja korespondent disponent itd.

1425
v kakem večjem trgovskem, industrijskem ali denarnem podjetju, 30 let star gospod v neodpovedani službi, s srednješolsko in splošno trgovsko izobrazbo, zmožen samostojne bilance, izvečban v eno-, dvostavnem in ameriškem knjigovodstvu, zemljiški knjigi, ekspediciji ter bančnem poslovanju. Reflektira se le na stalno službo ter nudi nekaj tisoč kron kavicje. — Ponudbe pod Stalnost 5000 na uprav. »Slov. Naroda«.

RAZGLAS.

Št. 13.192,

1694

Po naročilu c. in kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 18. aprila t. l., št. 8372 se opozarja prebivalstvo mesta Ljubljane, da je letos takozvano hroščevo leto.

Podzemeljski ogrci rjavega hrošča so napravili zadnja leta po nasadih, njivah, travnikih, vrtovih, gozdih in vinogradih veliko škodo, ker so izpodjedali korenine; zdaj pa objedajo hrošči mladozelenca drevesa, rastline, trte, zlasti pa sadno drevje ter pokončavajo vse bodoče pridelke.

Zato je v živo korist ljudstva, da pokončuje rjavega hrošča z vso silo in na vse načine. Najlaže se pokončujejo hrošči v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah, dokler še ni gorkega solnca in dokler sede hrošči leni po vejah in rastlinah.

Ob tem času je najuspešneje otesati jih v rjuhe ter jih zmetati v vreče, ki naj se na to pomešani z neugašenim apnom namočijo ali skuhajo in posuše na solncu. Na ta način pokončani hrošči so tečna piča perutnini.

Opozarja se prav posebno, da je treha hrošče pokončavati najbolj prve pomladne tedne, ko začno letati in pa ko nehajo frčati, ker je tedaj med njimi največ batic.

Deželni odbor plača stroške za neugašeno apno in njegovo vožnjo ter daje prispevke za rjuhe in vreče, ki so za nabiranje rjavih hroščev potrebni.

Račune je predložiti mestnemu magistratu do konca junija t. l., da jih odpošlje deželnemu odboru.

Ljubljansko prebivalstvo se pozivlja v lastnem interesu, da pomaga pokončavati škodljivega hrošča in da k temu poslu navaja in vzpodbuja tudi mladino.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 25. aprila 1912.

Zupan: **Dr. Ivan Tavčar** l. r.

„Novi svet“

V priznani izborni narodni restavraciji na Marije Terezije cesti je v nedeljo, 12. maja ob 4. popoldne vrtni koncert.

Vstop prost. 1713 Vstop prost
V slučaju slabega vremena se vrši koncert 19. t. m.
Za obilni obisk se priporoča **Anton Gorše.**

Prodaja lesa.

V državnih gozdih Ilovica in Radeče-Bela peč (Gorenjsko) je naprodaj okoli 6150 m³ mehkega lesa za žago in okoli 3550 m³ celuloznega lesa v izdelanem stanju na kraju, kjer je bil posekan.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 28. maja 1912, do 12. ure opoldne pri c. kr. gozdnem in domenskem oskrbništvu v Bohinjski Bistrici, kjer so vpogled razgrnjeni tudi kupni pogoji.

C. kr. gozdno in domensko oskrbništvu :: Bohinjska Bistrica, dne 7. maja 1912.

Zenitna ponudba.

Posestnik in gostilničar, vdovec brez otrok, star 40 let, bi se rad poročil z gospodično ali vdovo brez otrok, 32-40 l. staro, katera bi bila dobra kuharica in bi imela veselje do gostilne. Nekaj premoženja se zahteva. Ponudbe poslati s sliko, katera se vrne, na naslov **A. E. 26 do 15. maja** na uprav. »Slovenskega Naroda« — Tajnost strogo zajamčena

Za birmance priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke in obleke za deklice. — Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode ter najnovejše konfekcije za dame.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani :: v lastni hiši :: Prešernova ulica št. 3
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911, 614.5 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog: nad 42 milijonov kron

Rezervni zalogi: nad 1.300.000 kron

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. Za vloge jamči rezervni zalogi hranilnice in mestna občina ljubljanska z vse davčno močjo. Poslovanje nakazuje

c. kr. deželna vlada.

Inključena je vsake špekulacije in izguba vložnega denarja.

Poseja na zemljišča in postopajo proti 5 %, obrestim in najmanj 1/4 %, amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane kane

domače hranilnike.

Poseja tudi na moneta in vrednostne papirje.

Izurjena krojača

v damskih kostumih sprejme takoj proti dobri plači Salon Robes, Gorica, izdelov. fine damske garderobe.

•• **Proda se** •• skoro nova, kontoarska

pisalna miza.

Ogleda se 1685 v trgovini A. Sušnik, Zaloška cesta.

Odda ali proda se takoj

prodajalna

v Prešernovi ulici. 1693
Več pove pogrebni zavod Jos. Turka.

POZOR! POZOR!

Naznanjam cenj. damam tu in na deželi, da prodajam do 8. maja vse blago, nahajoče se v moji trgovini in sicer

slamnike, otroške kapice, športne kape kakor tudi vse potrebščine za modisto zaradi preselitve po globoko znižani ceni.

Opozarjam obenem cenj. dame, da bodem moj salom znatno povečala in se bode nahajal od 8. maja nadalje na

Starom trgu št. 21.
Minka Horvat, modistinja.

Stenografa

četudi novinca, sprejme dr. Urban Lemež, odv. v Slovenski Bistrici.

Samostojna eksistenca.

Zasluzek do K 500 event. več na mesec. Trajen, strogo pošten zaslužek, tudi ne da bi se opustil poklic, se lahko izvršuje za postransko opravilo. Vprašanja pod šifro „Existenz 500“ odpošilja ekspedicija Györi & Nagy Budapešta, VII., Erzsébetkörut 5.

Kavarna „Merkur“

je vsak dan 4302 vsa noč odprta. M. V. Izlakar.

Prva domača tovarna

omara za led

Simona Praprotnika v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevezemajo se vsa v stavbno in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Se polijajo na zabavo brezplačno in poštino pradi.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.
Varec savarova.

Prav lepo posestvo ob morju

veliko okoli 25.000 kvadratnih metrov, 180 metrov morske obali, z ladjo ali železnico 7/4 ure od Trsta. Na posestvu sta 2 majhni vili, vrtnarska, hišica in cvetličnjak. Prav pripravno za ustanovitev hotela ali sanatorija in 1703

se prodaja jako ceno.

Pojasnila daje lastnik **Degrassi na Dunaju 1, Himmelplortgasse 22 in Ant. Degrassi fu Giov. Isola, Istra.**

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar
naznanja st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon
Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.
Izdelovanje sopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerne cene
Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

30 letni mož

bivši stavbni uradnik,

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi
išče primerne službe, 1692

gre tudi na deželo. Na razpolago ima najboljša spričevala ter reference — Cenjene ponudbe pod „Zanesljiv“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pelorine, predpasnike,

otroške oblekice
plaščke, klobučke, havbice, čepice,
higijenične potrebščine za novorojenčke
in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Resna ženitbena ponudba.

Mlad trgovec na deželi, z majhno trgovino, se želi v svrhu takojšnje ženitve seznaniti z gospico od 17 do 23 let staro — ki bi imela veselje do trgovine ter vsaj 1000 kron premoženja. — Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, naj se blagovolijo vposlati na naslov „Majnik 1912“ na uprav. »Slov. Naroda.« Vsaka slika in pismo se v neugodnem slučaju pod moško in častno besedo vrne priporočeno.

Za birmo!

dobite najcenejšo, fine in precizna

ure, zlatnino, srebrnino
ter ure z
: znamko „Tup“
pri tvrdki

Lud. Černe

zlatar in trgovec,

Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Ceniki zastoj.

Ceniki zastoj.

Na debele in drobne
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato zalogo 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.
Tvorilna zaloga kramarskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jovanikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši postilne št. 6.

Senčnat vrt in velik salon.

Vijudno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzela 6. maja staro znano

„Perlesovo restavracijo“

Kuhinja izborna. — Vina pristna. — Vedno sveže pivo. — Kava, čaj in razne žgane pijače. 1676

Sprejemajo se abonente na hrano.

Gostilna je odprta vsak dan ob 5. zjutraj.

Za obilen obisk se priporoča **Ivanka Matjan, restavraterka.**

Zaprto kegljišče in prostor za balincanje.

Močni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klotbuke te najfinejše izvirbe.

Satni klotbuki vedno v zalogi.

Štešernova ulica. — Salaca mestne hranitnice.

Popoln let:

Sherlock Holmesovih

I. zvezek **detektivskih povesti** I. zvezek
K 1.80 (Spisal Conan Doyle) K 1.80

Vsebinska: Škandal na Češkem :: Liga rdečelascev ::
Slučaj istovetnosti :: Skrivnostni dogodek v Boscombe
Valley :: Petero pomarančnih peček :: Mož z zavito ustnico.

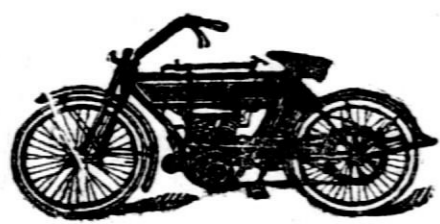
Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa pri
lg. pl. Kleinmayrju & Fed. Bambergu v Ljubljani

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA

PREJE

KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vedno
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, ceno in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

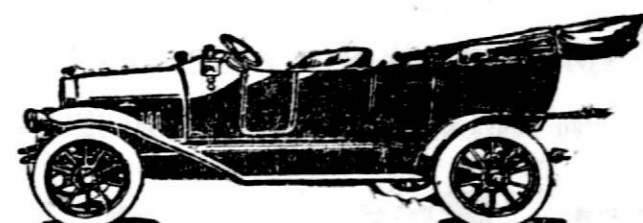
Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za
vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.
Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov
za avtomobile, motorje in kolesa
Popravila pnevmatikov potom
vulkaniziranja. Bencin in olje za
vse vporabe. Izposojevalnica ko-
les. Sola za vožnje z vsemi vo-
ziili. Interesentom smo s strokov-
nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Bivši dolgoletni delovo-
dja tvrdke Keršič

Matija Terlep

sedaj samostojni

Izdelovatelj vozov,
podkovni kovač itd.

se vijudno priporočam slav.
občinstvu in prosim za zau-
panje, katerega ste mi kot
delovodji imenovane tvrdke
izkazovali. Potrudil se bom z
največjo skrbnostjo in jamčim
za solidno in trpežno delo
kakor tudi primerno nizke cene.
::: Postrežba točna. :::

Opozorjam posebno na svojo novo pripravo ki mi omogočuje izvrševati vsa po-
pravila na predmetih iz litega železa
avtogensko varenje, (gridi) in vsake kovine. :: Posebno
zamoren popraviti ubite dele polje-
delskih in drugih strojev, avtomobilskih motorjev itd.

Delavnica: 1589

Celovška in Sv. Jerneja c.

Šiška pri Ljubljani.

